

Antecedents

Decret Llei 4/2024, del 16 d'abril, pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya

Tram. 203-00043/13

Reg. 127381 / Admissió a tràmit de la iniciativa: Mesa de la Diputació Permanent, 07.05.2024

Publicació en el DOGC 9150, de 25.04.2024

DOCUMENTACIÓ	Pàgines
Índex de la documentació aportada a l'expedient.	2
1. Decret Llei 4/2024, de 16 d'abril, pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.	3-12
2. Petició inclusió del Projecte de Decret Llei a l'Ordre del dia del Govern.	13-14
3. Informe justificatiu de la necessitat extraordinària i urgent.	15-34
4. Informe jurídic.	35-51
5. Informe de la Direcció General de Pressupostos.	52-55
6. Ordre d'inserció al DOGC.	56
7. Certificat del Secretari General del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, sobre la conformitat de la documentació.	57

PARLAMENT DE CATALUNYA	Secretaria General
REGISTRE GENERAL	
7 ABR. 2024 3	
ENTRADA NÚM. 127353	
N.T. /13	

203-00043/13

ÍNDEX DE DOCUMENTS

Núm Doc	Títol
Doc 1	DECRET LLEI 4/2024, de 16 d'abril, pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.
Doc 2	Petició inclusió del Projecte de Decret Llei a l'Ordre del dia del Govern.
Doc 3	Informe justificatiu de la necessitat extraordinària i urgent
Doc 4	Informe jurídic
Doc 5	Informe de la Direcció General de Pressupostos
Doc 6	Ordre d'inserció al DOGC.
Doc 7	Certificat del secretari general del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, sobre la conformitat de la documentació.

DECRET LLEI

/2024, de 16 d'abril, pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

Exposició de motius

El president de la Generalitat de Catalunya

L'article 67.6 a) de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que els decrets llei són promulgats, en nom del rei, pel president o la presidenta de la Generalitat.

D'acord amb això, promulgo el següent

DECRET LLEI

Exposició de motius

L'article 117 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya reconeix a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria d'aigües que pertanyin a les conques hidrogràfiques intracomunitàries, que inclou, en tot cas, l'ordenació administrativa, la planificació i la gestió de l'aigua superficial i subterrània, dels usos i dels aprofitaments hidràulics, i les mesures extraordinàries en cas de necessitat per garantir el subministrament d'aigua.

Les precipitacions al districte de conca fluvial de Catalunya han experimentat una severa reducció en el decurs dels darrers tres anys que s'ha accentuat a partir de l'any 2021, s'ha agreujat durant els anys 2022 i 2023 i que persisteix a l'inici del 2024.

Amb les dades de pluviometria registrada i segons les anàlisis del Servei Meteorològic de Catalunya, l'episodi de sequera actual no té cap precedent històric des de 1916, moment en el què es comencen a disposar de prou dades de precipitació representatives de tot el territori i que es pot considerar com a període instrumental. A més, la seva intensitat supera en molt l'anterior episodi de 2005-2008.

Les pluges del mes de març han estat generals, però amb quantitats poc abundants, que no han permès modificar l'estat de les unitats d'explotació. D'aquestes, una es troba en emergència II, la de l'Embassament Darnius-Boadella; i cinc en emergència o emergència I, entre les quals, la de l'Aqüífer Fluvià-Muga i les dels embassaments del sistema Ter-Llobregat que abasteixen una població de quasi sis milions d'habitants.

El Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera (PES), aprovat per l'Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, inclou les regles d'explotació dels sistemes i les mesures que cal aplicar en relació amb el domini públic hidràulic, amb l'objecte de minimitzar els efectes dels episodis de sequera, en compliment de l'article 27 de la Llei 10/2001, de 5 de juliol, del Pla hidrològic nacional.

Aquest instrument de la planificació hidrològica defineix les unitats d'explotació en què s'organitza el districte de conca fluvial de Catalunya als efectes de gestió dels episodis de sequera i els diferents escenaris o estats de sequera segons l'escassetat de recursos; fixa els indicadors i llindars que permeten la declaració d'entrada i de sortida dels escenaris de sequera; regula el procediment de declaració formal de l'entrada i sortida en aquests escenaris, i estableix les normes d'explotació dels sistemes i les mesures d'utilització dels recursos hídrics i d'altres béns de domini públic hidràulic que cal aplicar en els diferents escenaris de sequera.

Mitjançant el Decret llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, es van establir les normes i les mesures extraordinàries i urgents per a l'aprofitament dels recursos hidràulics escassos en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, amb la finalitat de garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua i, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà.

La Llei 9/2023, de 19 de maig, de mesures extraordinàries i urgents per afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya, va complementar el Decret llei 1/2023, de 28 de febrer, perquè les administracions competents en el servei d'abastament d'aigua puguin, d'una banda, aprofitar els recursos hídrics de tot el territori català i garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà, i, de l'altra, planificar les inversions urgents i habilitar-ne l'execució pel tràmit d'emergència.

La persistència en la situació de sequera fa preveure que els propers mesos serà necessari continuar aplicant les mesures establertes en aquest paquet normatiu. L'experiència adquirida durant aquest temps en l'aplicació de les mesures establertes per fer front a la situació de sequera ha permès constatar la necessitat d'introduir-hi modificacions, ja sigui per contemplar situacions no previstes inicialment i que poden contribuir a facilitar l'entrada de nous recursos, com seria el règim de les dessaladores de titularitat privada, o ja sigui per completar la regulació de determinades mesures per facilitar-ne l'aplicació, com serien: el desplegament de la facultat que tenen les entitats titulars dels drets d'aprofitament, generalment els municipis, d'establir limitacions als seus abonats per complir les dotacions en alta; la previsió d'un tractament diferenciat als refugis climàtics; o la modificació del règim sancionador per incompliment del PES per tal de facilitar-ne l'aplicació, i dirigir-lo a penalitzar l'excés de consum.

En aquest sentit, el PES estableix una sèrie de limitacions i restriccions al consum d'aigua per a determinats usos en les fases de sequera hidrològica i fixa dotacions màximes per al subministrament d'aigua a poblacions. A més, estableix que les administracions competents en la gestió del servei d'abastament domiciliari tenen el deure de vetllar pel compliment de les limitacions que s'estableixin en l'ús de l'aigua per a abastament de població i, com a titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà, habilita als ens locals per dictar limitacions de consum als seus abonats, a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei.

La previsió d'uns llindars homogenis a l'hora d'establir aquestes limitacions atorgarà més seguretat jurídica a favor de les entitats locals i permetrà també traslladar aquests llindars a la ciutadania, donant un missatge unívoc.

Aquests llindars parteixen de les dotacions màximes en alta en cadascun dels estats de la sequera que estableix el PES, que inclou la suma de tots els serveis en l'àmbit de l'abastament urbà, i a partir d'aquests valors s'ha determinat quin ha de correspondre a l'abastament domiciliari en cadascun dels estats de sequera.

D'altra banda, i pel que fa als establiments d'allotjament turístic, es considera necessari que el PES també estableixi l'equivalència dels llindars. D'acord amb la metodologia recollida a l'article 2.17 del text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, s'ha considerat un habitant per plaça hotelera. Els establiments d'allotjament turístic estan connectats a les xarxes de distribució en les mateixes condicions de subministrament que els domicilis (garantia de qualitat, de pressió, de servei continuat) i, tot i que no son usos purament domèstics, són tractats actualment amb la màxima prioritat d'ús per davant d'altres usos com els industrials, els agraris o ramaders. Aquest fet justifica que, en coherència amb les restriccions directes establertes per a d'altres usos, el compliment d'aquests llindars per als establiments d'allotjament turístic es pugui establir amb caràcter obligatori quan es superin les dotacions màximes establertes en el PES. La superació de les dotacions màximes en alta indica que les restriccions i estalvi no estan sent aplicats amb la intensitat necessària. En aquests casos, és coherent i proporcionat que els llindars operin com a limitacions obligatòries per als establiments d'allotjament turístic, atès que el seu consum de mitjana és superior al dels habitatges. Els establiments d'allotjament turístic tenen marge en la reducció del consum domèstic amb la conscienciació d'un ús responsable dels clients, amb la instal·lació de mecanismes estalviadors, i amb una gestió eficient. Per aquesta raó, es considera justificat que els llindars operin com a limitacions obligatòries en aquells municipis que superin les dotacions màximes durant tres mesos consecutius.

Una altra modificació que s'introdueix en el PES consisteix a adaptar-lo a les necessitats dels refugis climàtics. La temperatura mitjana anual des de la meitat del segle XX fins a l'actualitat ha augmentat a un ritme de +0,25 °C per decenni, i de 0,40 °C des del començament del mil·lenni; la temperatura màxima augmenta més que la mínima, i augmenten, pràcticament arreu, els índexs de dies càlids, d'estiu i de calor, el nombre de nits tropicals i càlides, i també l'amplitud tèrmica anual i la durada de ratxa càlida. Els impactes de les onades de calor sobre la salut són un risc alt i evident, ja que està demostrat l'increment d'hospitalitzacions i de mortalitat durant les onades de calor.

Davant aquesta realitat, l'Estratègia catalana d'adaptació al canvi climàtic horitzó 2030 (ESCACC30), aprovada pel Govern de la Generalitat el 17 de gener de 2023, estableix com a mesura prioritària en l'àmbit de la salut reduir l'impacte de temperatures extremes en la salut, especialment en la dels grups de risc més vulnerables.

En conseqüència, les conseqüències evidents de les onades de calor sobre la salut de les persones fan més necessari que mai assegurar que la població més vulnerable disposi d'equipaments municipals d'ús públic per esmorteir els períodes de temperatures extremes. L'ompliment de piscines municipals amb aigua potable és, en aquest context, una evident mesura d'adaptació als impactes del canvi climàtic i salvaguarda davant la vulnerabilitat social.

Atès que les piscines queden afectades per les mesures del Pla especial de sequera en fase d'emergència 1, 2 i 3, es proposa que els plans d'emergència en situacions de sequera municipals puguin admetre el reompliment de piscines que hagin estat declarades refugis climàtics, en les quantitats indispensables per garantir la qualitat sanitària de l'aigua, sempre que mitjançant l'aplicació de mesures d'estalvi addicionals, com el tancament total o parcial de les dutxes, s'aconsegueixin estalvis d'aigua equivalents al volum d'aigua emprat en el reompliment de la piscina. S'estableixen també uns criteris per tal que una piscina pugui ser declarada refugi climàtic de manera que l'equipament sigui imprescindible per garantir un espai per reduir l'efecte de les altes temperatures a la ciutadania, i que aquest equipament sigui públic i obert a la ciutadania o privat que tingui un acord amb l'Ajuntament per ser d'ús públic obert a la ciutadania.

Una altra modificació que s'introdueix en el PES és l'establiment d'un règim especial per a les instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada. D'acord amb l'article 2 del text refós de la Llei d'aigües aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, les aigües procedents de la dessalinització d'aigua de mar constitueixen el domini públic hidràulic.

L'ús del domini públic hidràulic en situació de sequera (incloent-hi les aigües procedents de la dessalinització d'aigua de mar) està sotmès a les normes d'explotació i mesures contemplades en el PES.

L'establiment d'un règim especial per al consum d'aigua procedent d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada es justifica en el fet que l'aportació amb finançament privat de nous recursos hídrics procedents de dessalinització és una aportació addicional al sistema d'abastament que no compromet l'explotació racional dels recursos superficials i subterranis.

El PES inclou les normes d'explotació dels sistemes i les mesures a aplicar en relació amb l'ús del domini públic hidràulic. Les restriccions previstes en el PES tenen com a objectiu garantir l'abastament d'aigua a la població en els diferents estats de sequera. Les restriccions del PES han estat establertes atenent als recursos hídrics previstos en el moment de la seva elaboració (recursos superficials, recursos subterranis, sistemes de reutilització, i sistemes de dessalinització). Els sistemes de dessalinització previstos són de titularitat pública. No es contemplen en el PES instal·lacions de dessalinització de titularitat privada.

L'obtenció d'aigua a través d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada constitueix una aportació addicional finançada amb fons privats, no prevista quan es va elaborar el PES, i que no compromet la resta de recursos hídrics del sistema. Per aquest motiu, resulta raonable admetre una flexibilització de les restriccions del PES de manera que els usuaris privats que assumeixen el cost d'aquestes instal·lacions puguin obtenir un tracte diferenciat que faci viable la seva inversió.

D'altra banda, es modifica el règim sancionador per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, per tal d'apropar el model a un sistema que es centri a sancionar l'excés de consum i prengui en consideració un període trimestral com a constitutiu de la infracció, la qual cosa permet tenir en compte la tendència en l'evolució del consum en un període més dilatat i en conseqüència modular la sanció de manera que el resultat de l'expedient sigui més ajustat a les circumstàncies concurrents. Alhora, s'introdueixen criteris específics de graduació de la sanció que permetran ajustar la quantia a les accions que estigui emprenent el municipi o la persona titular del servei per revertir la situació.

També en relació amb el règim sancionador, s'introdueix una mesura destinada a facilitar l'ajornament i/o fraccionament de pagament sense interessos de les sancions imposades a ens locals per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

Les disposicions contingudes en aquest Decret Llei són les mínimes i necessàries que cal adoptar per adaptar les normes d'utilització dels recursos hídrics als reptes i les noves necessitats sorgides durant l'episodi de sequera actual. Aquestes disposicions són congruents amb la finalitat perseguida de garantir l'abastament d'aigua potable a les poblacions en un context de disminució extraordinària dels recursos disponibles com a conseqüència de la greu situació de sequera pluviomètrica i d'increment de la temperatura mitjana.

La urgència de les mesures proposades rau en la necessitat d'adaptar el marc normatiu aplicable per fer front als problemes derivats de la situació de sequera actual en previsió que persisteixi els propers mesos. En concret, és necessari disposar d'uns llindars de consum domèstic i el seu equivalent als establiments d'allotjament turístic, i que aquests es puguin aplicar a la propera temporada turística. També, en vistes a l'inici dels episodis de calor, cal preveure la situació dels refugis climàtics. Pel que fa a les instal·lacions de dessalinització de titularitat privada, atès l'interès recent manifestat per diferents sectors, i la important inversió que comporta, cal determinar al més aviat possible quin ha de ser el seu encaix en el PES i les seves restriccions, a fi d'atorgar un marc de seguretat jurídica als usuaris d'aquestes instal·lacions. Finalment, la urgència de la modificació del règim sancionador es justifica en la voluntat d'alliberar més recursos de les entitats locals que es podran dedicar a l'adopció de mesures d'estalvi.

En conclusió, la necessitat d'acció immediata per protegir la disponibilitat de les fonts de subministrament de les xarxes d'abastament d'aigua potable a la població i evitar la interrupció del subministrament d'aigua constitueix el pressupòsit d'urgent i extraordinària necessitat que justifica que el Govern adopti aquest Decret llei, d'acord amb l'article 38 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.

Per tant, en ús de l'autorització continguda a l'article 64 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, de conformitat amb l'article 38 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, a proposta del conseller d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i d'acord amb el Govern,

Decreto

Article 1

Modificació del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera

1.1. Es modifica la lletra f) apartat 5.3.2 del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, que resta redactat de la manera següent:

"f) Les entitats titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà poden dictar limitacions de consum als seus abonats a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei. Els llindars de referència a l'hora d'establir aquestes limitacions són els següents:

Situació del PES	Llindar màxim de consum d'aigua per a ús domèstic
Excepcionalitat	115 litres/persona
Emergència o emergència I	100 litres/persona
Emergència II	90 litres/persona
Emergència III	80 litres/persona

Per als establiments d'allotjament turístic oberts s'estableix l'equivalència següent:

Situació del PES	Consum d'aigua
Excepcionalitat	115 litres/plaça
Emergència o emergència I	100 litres/plaça
Emergència II	90 litres/plaça

Emergència III	80 litres/plaça
----------------	-----------------

PARLAMENT DE CATALUNYA REGISTRE GENERAL 7 ABR. 2024 ENTRADA NÚM. 127353 N.T. /13	 Secretaria General
--	---

En els municipis on es superin les dotacions màximes establertes en el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera durant tres mesos consecutius, les limitacions de consum segons els llindars esmentats tindran caràcter obligatori per als establiments d'allotjament turístic que hi estiguin situats."

1.2. S'afegeix una lletra, la g), a l'apartat 5.6.2 del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, que resta redactat de la manera següent:

"Els plans d'emergència en situacions de sequera municipals poden admetre el reompliment de piscines que hagin estat declarades refugis climàtics, en les quantitats indispensables per garantir la qualitat sanitària de l'aigua, sempre que mitjançant l'aplicació de mesures d'estalvi addicionals, com el tancament total o parcial de les dutxes, s'aconsegueixin estalvis d'aigua equivalents al volum d'aigua emprat en el reompliment de la piscina.

A aquests efectes, una piscina podrà ser declarada refugi climàtic per l'Administració local:

- a) Quan en el municipi, barri o districte, l'equipament sigui imprescindible per garantir un espai per reduir l'efecte de les altes temperatures a la ciutadania.
- b) Quan aquest equipament sigui públic i obert a la ciutadania o privat que tingui un acord amb l'Ajuntament per ser d'ús públic obert a la ciutadania en idèntiques condicions de preus que les piscines públiques."

1.3. S'afegeix un nou apartat, el 5.8, al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, que resta redactat de la manera següent:

"5.8 Les limitacions en l'ús de l'aigua establertes en els apartats anteriors no s'apliquen en la utilització d'aigua procedent d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada, sempre que es compleixin les condicions següents:

- a) Que l'usuari o la comunitat d'usuaris disposi de la corresponent concessió d'ús privatiu del domini públic hidràulic, sense perjudici de les autoritzacions i altres concessions demaniales que siguin necessàries d'acord amb la legislació sectorial aplicable.
- b) Que l'usuari o els usuaris de l'aigua la utilitzin per al manteniment de l'activitat econòmica que exerceixen i el corresponent manteniment dels llocs de treball de l'activitat.
- c) Que l'usuari o els usuaris presentin un pla d'estalvi de consum d'aigua respecte del seu consum en situació de normalitat, que comporti una reducció del consum d'aigua procedent de la xarxa de subministrament domiciliari com a mínim en els percentatges de reducció que estableix el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera per al tipus d'ús de què es tracti o en el percentatge que correspongui per acomplir la dotació màxima en alta per a abastament de població que s'estableixi en compliment de l'esmentat Pla especial.
- d) Que l'arribada de l'aigua al punt o punts d'utilització es faci amb un emmagatzematge periòdic de mínim set dies o bé que arribi amb la xarxa de distribució.
- e) Que en el cas que es constitueixi una comunitat d'usuaris, i sigui tècnicament i econòmicament viable, s'ofereixi l'entrada a la comunitat a explotacions agrícoles o ramaderes que tinguin dificultats en el subministrament d'aigua.

Article 2

Modificació del règim sancionador per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

Es modifica l'article 29 bis del text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, que resta redactat de la manera següent:

"Règim sancionador per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera

29 bis.1 L'incompliment de les obligacions establertes en el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera es sanciona de conformitat amb el que preveu la legislació bàsica en matèria d'aigües, llevat de les conductes que es tipifiquen a continuació:

- L'incompliment dels deures de comunicació previstos en el Pla especial d'actuació en situacions d'alerta i eventual sequera, que hagin estat requerits per l'Agència Catalana de l'Aigua, és una infracció lleu i se sanciona amb un import de fins a 10.000 euros per cada període d'absència de declaració o de declaració incompleta.
- El lliurament de volums per a abastament de població que superin els valors màxims mensuals establerts en el Pla especial d'actuació en situacions d'alerta i eventual sequera és una infracció administrativa lleu, greu o molt greu, en funció de l'estat de la sequera declarada, d'acord amb els llindars mensuals que estableix el quadre següent:

Situació de sequera	Qualificació de la infracció		
	Lleu	Greu	Molt greu
Alerta	Fins a 30.000 m ³	Superior a 30.000 m ³ i igual o inferior a 150.000 m ³	Superior a 150.000 m ³
Excepcionalitat	Fins a 10.000 m ³	Superior a 10.000 m ³ i igual o inferior a 50.000 m ³	Superior a 50.000 m ³
Emergència	Fins a 5.000 m ³	Superior a 5.000 m ³ i igual o inferior a 25.000 m ³	Superior a 25.000 m ³

Als efectes de determinar la comissió de la infracció, es tenen en compte els volums lliurats durant el trimestre natural. Durant aquest període se sumen els llindars mensuals establerts en el quadre anterior en funció de l'estat de la sequera. El volum resultant opera com a llindar trimestral per determinar la qualificació de la infracció.

La infracció lleu es sanciona amb multa de fins a 10.000 euros, la infracció greu amb multa d'entre 10.000,01 i 50.000 euros, i la infracció molt greu amb multa de 50.000,01 a 150.000 euros.

- L'incompliment del deure de presentació del pla d'emergència en situació de sequera previst al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera que hagi estat requerit per l'Agència Catalana de l'Aigua és una infracció lleu i se sanciona amb una multa de fins a 10.000 euros.

29 bis.2 Les sancions corresponents a infraccions comeses per entitats locals s'han de graduar atenent als criteris següents, sens perjudici de l'aplicació dels criteris establerts a la legislació vigent en matèria de procediment sancionador:

- La reducció dels volums lliurats per a l'abastament de població durant el trimestre natural.
- L'aprovació d'una ordenança sobre l'estalvi d'aigua que inclogui un règim sancionador.
- La sol·licitud per part de l'entitat local d'una subvenció destinada a millorar l'eficiència de la xarxa de subministrament d'aigua en baixa en un termini màxim de quatre anys

abans de la comissió de la infracció, sempre que aquesta sol·licitud no hagi estat inadmesa per incompliment dels requisits establerts a les bases reguladores corresponents.

d) L'execució per part de l'entitat local d'actuacions destinades a reduir el consum municipal.

e) L'aprovació per part de l'entitat local d'un pla d'inversions i obres per a la millora i optimització de la xarxa en baixa del municipi a un horitzó màxim de vuit anys.

En el cas que concorrin els criteris establerts a les lletres a) i d), l'òrgan competent ha d'imposar la sanció en el seu grau inferior.

29 bis.3 En el cas de lliurament de volums per a abastament de població que superin els màxims establerts en el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera i en el cas d'incompliment de les limitacions particulars en l'ús de l'aigua per a abastament de poblacions previstes en aquest Pla, la persona responsable de la infracció és la titular del servei d'abastament domiciliari d'aigua a poblacions i es prenen en consideració les accions que estigui emprenent el municipi o la persona titular del servei per revertir la situació. En cas que les entitats prestadores del servei o les entitats subministradores d'aigua incompleixin els deures de comunicació dels volums subministrats en un municipi establerts en el Pla especial d'actuació en situacions d'alerta i eventual sequera, l'Agència Catalana de l'Aigua pot fer una estimació objectiva dels volums lliurats a fi d'aplicar el règim sancionador previst en l'apartat 1 d'aquest article."

29 bis.4 El procediment administratiu sancionador per la comissió de les infraccions tipificades en aquest article s'ha de tramitar d'acord amb aquesta Llei i la normativa sobre procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de la Generalitat, i s'ha d'ajustar als principis establerts per la legislació vigent de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

29 bis.5 L'exercici de la potestat sancionadora correspon al director o directora de l'Agència Catalana de l'Aigua.

29 bis.6 Les infraccions i les sancions tipificades en aquest article prescriuen en els terminis i les condicions que estableix la legislació vigent de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú."

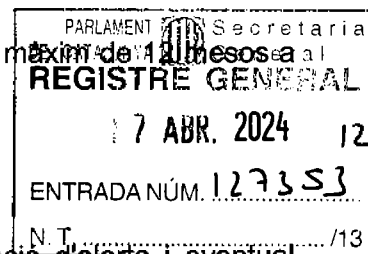
Disposició addicional primera

Ajornament i/o fraccionament de pagament sense interessos de les sancions imposades a ens locals per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

Els ens locals que hagin estat sancionats per l'incompliment de les obligacions establertes en el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, a l'empara del règim sancionador previst en l'article 29 bis del text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat per Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, poden sol·licitar l'ajornament i/o fraccionament del seu pagament, d'acord amb la normativa vigent en matèria de recaptació. Durant el termini de l'ajornament i/o fraccionament del pagament d'aquestes sancions, no s'acrediten interessos de demora sempre que es compleixin les dues condicions següents:

a) Que la sol·licitud de l'ajornament i/o fraccionament es presenti en qualsevol moment anterior a la finalització del termini voluntari de pagament.

b) Que l'ajornament i/o fraccionament se sol·liciti per un termini màxim de 12 mesos a comptar a partir de la data de la sol·licitud.

Disposició addicional segona

Rang de les modificacions al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera

Les modificacions al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera establertes a l'article 1, es poden modificar per mitjà del mateix instrument previst amb caràcter ordinari per l'aprovació del PES.

Disposició transitòria primera

Aplicació de les limitacions de consum als establiments d'allotjament turístic situats en municipis que hagin superat les dotacions màximes durant els mesos de març, abril i maig de l'any 2024.

Les limitacions de consum previstes a l'article 1.1 s'apliquen als establiments d'allotjament turístic situats en municipis que hagin superat les dotacions màximes establertes en l'esmentat Pla especial durant els mesos de març, abril i maig de l'any 2024, a partir del dia 1 de juny de 2024.

Disposició transitòria segona

Règim transitori dels expedients sancionadors

Els procediments sancionadors incoats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Decret llei i a l'empara del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, s'han de continuar tramitant i resoldre d'acord amb la normativa vigent en el moment de la comissió dels fets o actuacions, llevat que el règim establert en el Decret llei constitueixi norma més favorable, tant pel que fa a la tipificació de la infracció com a les possibles sancions a imposar i als terminis respectius de prescripció.

Disposició final

Entrada en vigor

Aquest Decret llei entra en vigor el mateix dia de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tota la ciutadania a la qual sigui aplicable aquest Decret llei cooperi a complir-lo i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui el facin complir.

Barcelona, 16 d'abril de 2024

Pere Aragonès i Garcia
President de la Generalitat de Catalunya

David Mascort Subiranas
Conseller d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

PARLAMENT DE CATALUNYA		Secretaria General
REGISTRE GENERAL		
7 ABR. 2024 13		
ENTRADA NÚM. 127353		
N. T. /13		

Posada a disposició

DEPARTAMENT D'ACCIÓ CLIMÀTICA, ALIMENTACIÓ I
AGENDA RURAL - SECRETARIA GENERAL

9032/172125/2024

15/04/2024 - 15:07

Registre d'entrada

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA - SECRETARIA

PARLAMENT DEL GOVERN
DE CATALUNYA
General
REGISTRE GENERAL

9032/171693/2024

15/04/2024 - 15:07

7 ABR. 2024

ENTRADA NÚM. 127353

N. T. /13

Justificant de lliurament e-Valisa

Objecte del lliurament

Assumpte Projecte de Decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catal

De Josep Vidal Fàbrega
(SECRETARI/ÀRIA GENERAL D'ACCIÓ CLIMÀTICA, ALIMENTACIÓ I AGENDA RURAL)

Per a Xavier Bernadí Gil
(SECRETARI/ÀRIA DEL GOVERN)

Visualitzadors

Llegit per Maria Ramon Vidal 15/04/2024 - 15:10

Opcions de l'enviament

Documents annexos Decret llei sequera24_final.docx

Hash(SHA256): 0cf5e0f898f92f7cd57692ca2e661-1cf0018a670aac6ddc46c11b2c8946c71c6b

Informe juridic decret llei sequera 24docx.pdf

Hash(SHA256): ad403e6d56ff7434e22116612fbb0e309bb19babe7be68498261bbc78b164a88

informe_justificatiu_necessitat_extraordin_ria_i_urgent_sequera24_v3_signed.pdf

Hash(SHA256): 95587c7cdd0376df9f2fdd645741509bd7c095715f115bb2220550d9f7cf39

Signatura

Signant Serveis Administració Electrònica

Ens Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Data 15/04/2024 - 15:07

Entitat de certificació Consorci Administració Oberta de Catalunya

Contingut

Benvolgut secretari del Govern,

De conformitat amb el que estableix l'article 38.2 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, us comunico que el Departament d'Acció Climàtica Alimentació i Agenda Rural ha iniciat la tramitació del projecte de Decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

La persistència en la situació de sequera fa preveure que en els propers mesos serà necessari continuar aplicant les mesures contingues en les diferents normes establertes per fer front a la sequera. L'experiència adquirida durant aquest temps en l'aplicació de les mesures establertes per front a la situació de sequera ha permès constatar la necessitat d'introduir-hi modificacions ja sigui per contemplar situacions no previstes inicialment i que poden contribuir a facilitar l'entrada de nous recursos, com seria el règim de les dessaladores de titularitat privada, ja sigui per completar la regulació de determinades mesures per facilitar-ne l'aplicació, com serien: el desplegament de la

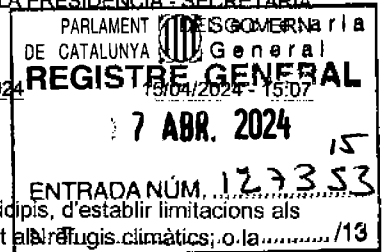
Aquest justificant és un document electrònic; signat per l'aplicació, que acredita la tramesa i registre d'aquesta valisa. Conserveu-lo en format electrònic com a justificant del lliurament.

Servei facilitat per

e-VALISA

9032/172125/2024 15/04/2024 - 15:07

9032/171693/2024

facultat que tenen les entitats titulars dels drets d'aprofitament, generalment els municipis, d'establir limitacions als seus abonats per complir les dotacions en alta; la previsió d'un tractament diferenciat als refugis climàtics; o la modificació del règim sancionador per incompliment del PES per tal de facilitar-ne l'aplicació, i dirigir-lo a penalitzar l'excés de consum.

La urgència de les mesures proposades rau en la necessitat d'adaptar el marc normatiu aplicable per fer front als problemes derivats de la situació de sequera actual en previsió que persisteixi els propers mesos. En concret, és necessari disposar d'uns llindars de consum domèstic i el seu equivalent als establiments d'allotjament turístic, i que aquests es puguin aplicar a la propera temporada turística. També, en vistes a l'inici dels episodis de calor, cal preveure la situació dels refugis climàtics. Pel que fa a les instal·lacions de dessalinització de titularitat privada, atès l'interès recent manifestat per diferents sectors, i la important inversió que comporta, cal determinar al més aviat possible quin ha de ser el seu encaix en el PES i les seves restriccions, a fi d'atorgar un marc de seguretat jurídica als usuaris d'aquestes instal·lacions. Finalment, la urgència de la modificació del règim sancionador es justifica en la voluntat d'alliberar més recursos de les entitats locals que es podran dedicar a l'adopció de mesures d'estalvi.

En conclusió, la necessitat d'acció immediata per protegir la disponibilitat de les fonts de subministrament de les xarxes d'abastament d'aigua potable a la població i evitar la interrupció del subministrament d'aigua constitueix el pressupòsit d'urgent i extraordinària necessitat que justifica l'adopció per part del Govern d'aquest Decret llei, d'acord amb l'article 38 de la Llei 13/2008, dc 5 de novembre, de la Presidència de la Generalitat i del Govern.

Per aquest motiu us trameto, adjunt, el text d'aquesta iniciativa juntament amb la memòria justificativa i l'informe jurídic, i us sol·licito que sigui inclosa a l'ordre del dia del Govern del dia 16 d'abril de 2024.

Josep Vidal i Fàbrega
Secretari General

Informe justificatiu sobre la necessitat extraordinària i urgent de tramitació d'un projecte de decret llei de mesures urgents per a pal·liar els efectes de la sequera.

L'article 38.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, estableix que els projectes de decret llei han d'anar acompanyats amb un informe que justifiqui la necessitat extraordinària i urgent i certifiqui que les mesures proposades són congruents i estan en relació directa amb la situació que s'ha d'afrontar.

A) La necessitat extraordinària i urgent.

1. La situació de sequera

Les precipitacions al districte de conca fluvial de Catalunya han experimentat una severa reducció en el decurs dels darrers tres anys que s'ha accentuat a partir de l'any 2021 i aprofundit durant l'any 2022 i 2023 i que persisteix a l'inici del 2024.

Les pluges del mes de març han estat generals, però amb quantitats poc abundants. Les seves aportacions han estat vitals per als boscos i cultius, aportant un recurs que ha estat molt beneficiós després de molts mesos amb absència de pluges.

Pel que fa els embassaments de les conques internes, aquest han seguit amb la tendència creixent iniciada el 8-9 de març, tot i que els guanys de volum han estat molt lleugers. Això es deu a què les quantitats recollides a les capçaleres han estat poc abundants durant els darrers dies de la Setmana Santa (30-35 litres de màxim, en alguns punts) i que gran part de la precipitació sigui en forma de neu.

En el sistema Ter Llobregat, amb dades del 9 d'abril, les reserves se situen al voltant dels 112,7 hm³ i a prop del 18,5% de la seva capacitat. Si ho comparem amb les dades de fa un mes, el guany ha estat de 21 hm³ i més de 3 punts percentuals. Es trenca així una tendència negativa des de l'estiu de 2023 (durant les tempestes de maig i juny, el guany total va ser de 30 hm³ i 5 punts percentuals), que millora de manera molt tímida la situació, però encara amb uns volums insuficients per a canviar a un escenari que amb menors limitacions d'aigua. Caldrà veure si en el que queda de primavera (abril, maig i juny) hi ha nous episodis de pluges que siguin més quantiosos.

Tots els embassaments del sistema Ter Llobregat estan registrant increments, que tot i ser petits, es constata una tendència creixent en tots ells. L'embassament que més ha crescut és Sau, que ha passat de l'1% (i menys de 2 hm³) de principis de mes al 7,3% amb més de 12 hm³. Susqueda ha guanyat al voltant d'1 hm³, mentre que la Baells ha guanyat uns 5 hm³, la Llosa del Cavall 1 hm³ i Sant Ponç més d'1 hm³. En els propers dies es mantindrà encara la tendència creixent, ja que encara els cabals de capçalera són més alts que a

principis de març i encara es preveu que el desgel aporti una mica més d'aigua. Es preveu que l'aportació pendent pugui ser d'entre 2-4 hm3.

Pel que fa al global de les conques internes, estem a més del 17,76%, amb prop de 123 hm3. A principis del mes de març, estàvem al 15% amb 101 hm3. Els embassaments de Darnius Boadella, Siurana i Riudecanyes han tingut un increment molt petit, sobretot en els dos darrers casos.

Pel que fa a l'estat de les unitats d'explotació, una es troba en emergència II (embassament Darnius-Boadella); cinc en emergència o emergència I (entre ells el del Aqüífer Fluvià-Muga i els embassaments del sistema Ter-Llobregat que abasteixen a una població de quasi 6 milions d'habitants); vuit en excepcionalitat, un en alerta, un en prealerta i dos en normalitat.

A continuació, s'exposa un conjunt de dades per tal de caracteritzar l'evolució climàtica i hidrològica dels darrers 3 anys, per tal de posar de manifest la naturalesa extraordinària de la sequera que estem vivint i que posa en risc l'abastament d'aigua si no es donen pluges la propera primavera.

Els embassaments del Sistema Ter-Llobregat recullen les aportacions de capçalera dels rius Ter, Llobregat i Cardener. En un any normal, la precipitació mitjana anual que registra l'àrea contributiva de cada subconca fins al primer embassament és de 973 mm, 991 mm i 878 mm, respectivament. No obstant, durant els últims tres anys (és a dir, anys 2021, 2022 i 2023) el dèficit pluviomètric acumulat ha estat de 949 mm, 919 mm i 798 mm, respectivament. Aquestes quanties equivalen a la precipitació mitjana d'un any complet, és a dir, com si en els darrers 3 anys no hagués plogut durant tot un any.

	Àrea	Pmc	P2021	P2022	P2023	Def. Acum.
Capçalera	(Km²)	(mm)	(mm)	(mm)	(mm)	(mm)
Ter	1775	973	670	691	609	-949 (-32%)
Llobregat	505	991	748	695	611	-919 (-31%)
Cardener	307	878	593	678	565	-798 (-30%)

Taula 1. Evolució de la precipitació mitjana anual durant els anys 2021, 2022 i 2023. Àrea: Superfície de la subconca contributiva; Pmc: precipitació mitjana climàtica; Pxxxx: precipitació mitjana de l'any xxxx i Def. Acum: Dèficit acumulat de la precipitació respecte a la climàtica entre els anys 2021 i 2023.

D'altra banda, l'aqüífer de Fluvià - Muga rep aportacions, principalment, de les conques del Fluvià, Muga, Rec Sirvent i altres petites rieres litorals. En els últims tres anys (és a dir, anys 2021, 2022 i 2023) el dèficit pluviomètric en aquesta zona ha estat del 40% (entre 600 i 1000 mm, segons la zona), aproximadament. Aquestes quanties equivalen a com si en els darrers 3 anys no hagués plogut durant 14 mesos, aproximadament.

En el cas de la capçalera de la Muga (àrea contributiva del Sistema Darnius-Boadella),

la precipitació mitjana anual és de 1062 mm, en un any normal. No obstant, durant els últims tres anys (és a dir, anys 2021, 2022 i 2023) el dèficit pluviomètric ha estat de 551 mm, 469 mm i 645 mm, respectivament. Aquestes quanties equivalen a un dèficit acumulat de 1665 mm, és a dir, com si en els darrers tres anys no hagués plogut durant 18 mesos, aproximadament.

Aquests dèficits pluviomètrics són els més greus dels observats a les capçaleres de captació a embassaments situats a les CIC.

Àrea	Pmc	P2021	P2022	P2023	Def. Acum.
(Km ²)	(mm)	(mm)	(mm)	(mm)	(mm)
182	1062	511	593	417	-555 (-52%)

Taula 1. Evolució de la precipitació mitjana anual de la capçalera de la Muga durant els anys 2021, 2022 i 2023. Àrea: Superfície de la subconca contributiva; Pmc: precipitació mitjana climàtica; Pxxxx: precipitació mitjana de l'any xxxx i Def. Acum: Dèficit mig de la precipitació observada respecte a la mitjana climàtica entre els anys 2021 i 2023.

Segons el Servei Meteorològic de Catalunya (en endavant SMC), aquesta anomalia pluviomètrica és absolutament extraordinària. Aquesta conclusió l'han fet després de realitzar un anàlisi del dèficit pluviomètric molt detallat. A continuació es mostren algunes de les dades i aspectes més destacats de l'estudi.

A escala mensual, els mesos amb dèficits de precipitació a les capçaleres dels rius Ter i Llobregat són nombrosos i mostren molta persistència. A la capçalera del Llobregat (Figura 1 esquerra), s'hi observa com des de l'estiu del 2020 solament quatre mesos tenen uns registres significativament superiors a la mitjana, encara que no són suficients perquè cap mitjana estacional superi a la climàtica. La situació de la capçalera del Ter, principal contribuent hídric del Sistema Ter-Llobregat (2/3 de les aportacions, aproximadament), és pitjor: solament registra 2 mesos amb precipitacions significativament superiors a la mitjana climàtica (Figura 1 dreta). A escala estacional, les precipitacions mitjanes registrades han estat sempre inferiors o molt inferiors a la mitjana climàtica.

Figura 1 – Cronologia estacional del comportament pluviomètric a les capçaleres del Llobregat i Ter des de l'hivern 2019-20 a la tardor del 2023. Les barres roges/blaves representen precipitacions (en mm) per sota/sobre de la mitjana climàtica (1991-2020). Els mesos d'hivern, primavera, estiu i tardor es marquen en blau, verd, roig i carabassa, respectivament. Font: SMC.

Una altra manera d'avaluar la sequera pluviomètrica és a partir de l'Índex de Precipitació Estàndard (IPE), àmpliament utilitzat internacionalment, que permet fer una avaluació del dèficit o excés de precipitació al territori i per a una ampla varietat d'escals temporals. Els intervals més llargs d'anàlisi (superiors a 12 mesos) aporten informació sobre l'estat de les aigües subterrànies, dels cursos d'aigua i de l'emmagatzematge d'aigua als embassaments. En aquest context, les àrees de Recerca Aplicada i Modelització i de Climatologia del SMC elaboren mensualment els mapes d'IPE per a Catalunya per als intervals de 6, 9, 12, 24 i 36 mesos.

L'IPE és un valor numèric que representa el nombre de desviacions estàndard de la precipitació caiguda durant un determinat període de temps, respecte de la mitjana climàtica, un cop que la distribució original de la precipitació ha estat transformada a una distribució normal.

Un valor positiu de l'IPE indica una precipitació superior a la mitjana, i el negatiu una precipitació inferior. Com que està normalitzat, permet fer una gradació de l'anomalia de la precipitació per a un determinat període de temps en funció del signe (positiu o negatiu) i

el valor absolut de l'IPE.

La figura 2 presenta l'estat de la sequera actual a Catalunya a través del càlcul de l'IPE dels darrers 36 mesos (gener 2021 - desembre 2023). Segons els resultats, gran part de les CIC es troben en una situació de sequera excepcional independentment del temps d'agregació, situació equivalent a un IPE < -2 . Per definició, és molt improbable registrar un valor dins d'una funció de distribució de probabilitat per sota de 3,0 desviacions estàndards. Doncs bé, els valors de l'IPE36 (Figura 2) són inferiors a -3,0 a gran part de les Conques Internes de Catalunya (CIC), sobretot al litoral i prelitoral de Barcelona i Girona on s'assoleixen valors IPE de -4 i de -5, així com en alguns punts del Ripollès, Osona i Bages. La resta de les CIC també està en valors negatius a 36 mesos, encara que no tan greus. Només algun punt de l'extrem sud presenta valors en normalitat climàtica.

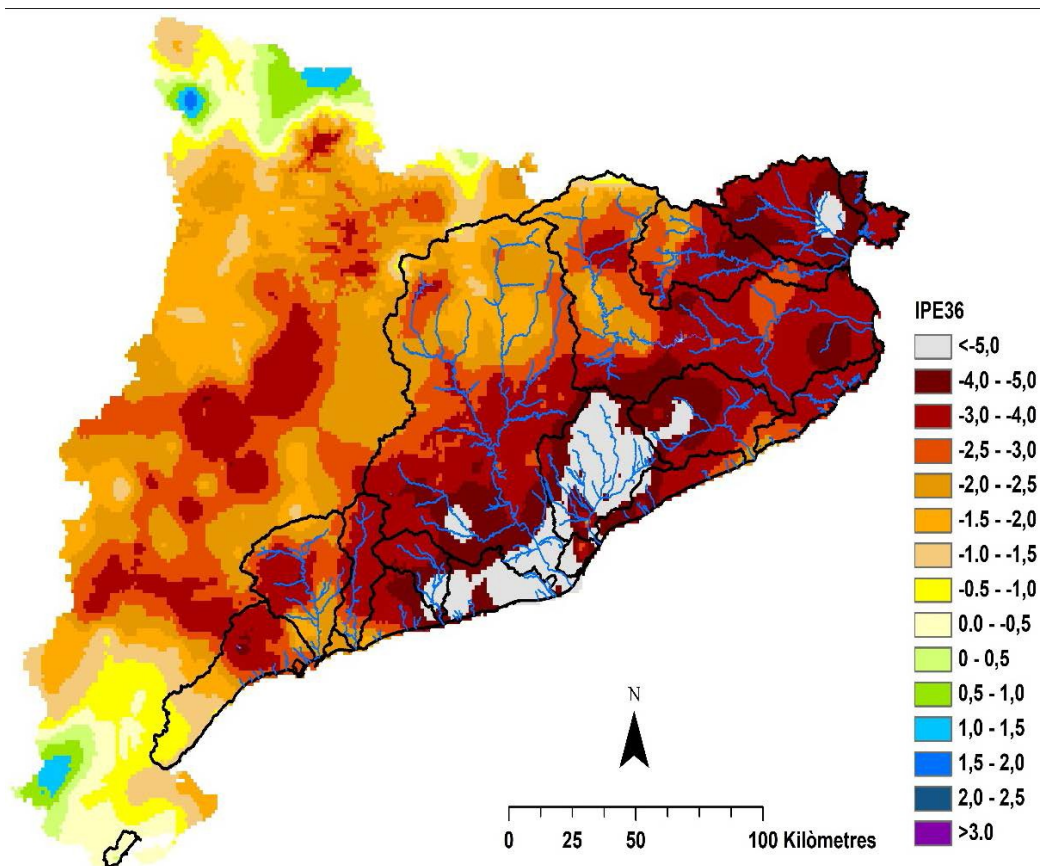

Figura 2 – Avaluació de la intensitat de la sequera en els darrers 36 mesos (fins desembre 2023) a Catalunya mitjançant l'índex de Precipitació Estandarditzat (per més informació: <https://www.meteo.cat/wpweb/climatologia/evolucio-observada-del-clima/estat-de-la-sequera/>).

Per tal d'analitzar l'actual situació en un context històric el SMC ha analitzat tots els episodis de sequera des del 1916, que és el moment en el qual es comencen a disposar de prou

dades de precipitació representatives de tot el territori, i que es pot considerar com a període instrumental. La figura 3 representa l'evolució temporal de l'IPE-12 a la capçalera del riu Ter des de gener de 1916 fins a l'octubre del 2023. A la capçalera del Ter, per a trobar un episodi comparable hauríem d'anar a l'episodi de 1922-25, si bé l'actual episodi és més persistent, com mostra l'àrea roja que és més compacta i uniforme durant el 2021-2023 que no en l'episodi pretèrit.

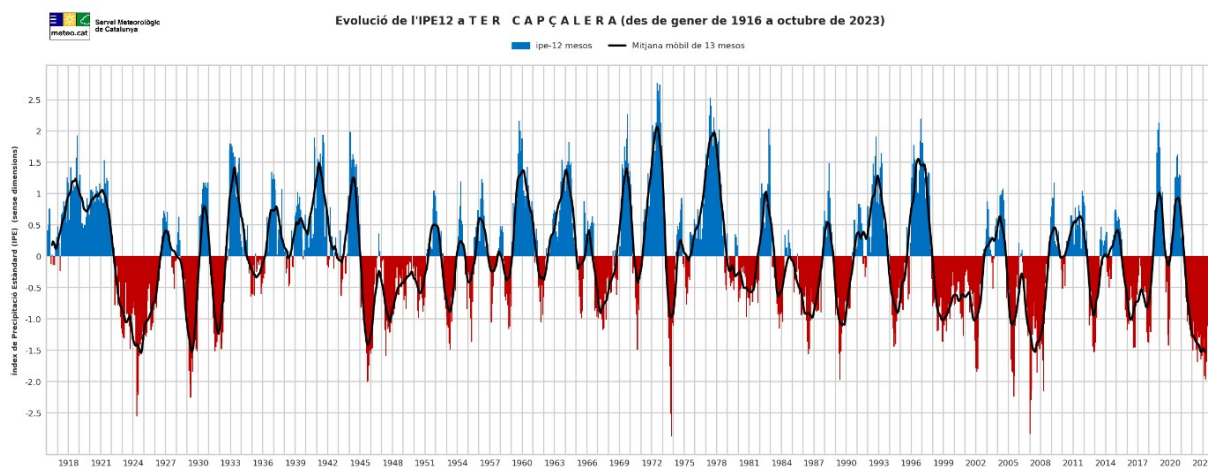

Figura 3 – Evolució de l'IPE-12 per al període desembre gener 1916 – octubre 2023 per a la capçalera del Ter.

Hi ha dos característiques d'aquesta sequera que fan que pugui considerar-se la pitjor des de que hi han dades instrumentals (> 100 anys):

- L'episodi actual té el seu màxim a l'abril de 2023, però encara té una tendència negativa després de 32 mesos. Aquest fet és quelcom extraordinari i mai abans enregistrat.
- Si bé, no és el més llarg mai enregistrat, aquest fet s'ha de relativitzar. En episodis de sequera meteorològica més longeus, com els de 1922-25, 2004-2008 i 2015-2018, sempre s'havien produït recuperacions pluviomètriques dintre de l'episodi que, si bé no van revertir per complet la tendència hídrica, si que van mitigar els impactes. Això és quelcom que gairebé no ha passat en l'actual episodi, o ha sigut de manera molt minsa i poc contínua en el temps.

Finalment, per analitzar la persistència de la sequera, o en altres paraules, quants mesos consecutius porta l'índex IPE-12 com a mínim en la categoria de sequera moderada (IPE-12 < -0.5) els resultats es mostren a la figura 4. Fins ara la major ratxa seca que havíem viscut corresponia a la sequera 2005-2008, amb 19 mesos, però l'actual episodi ja porta 31 mesos consecutius amb valors sostinguts, com a mínim, en la categoria de sequera moderada.

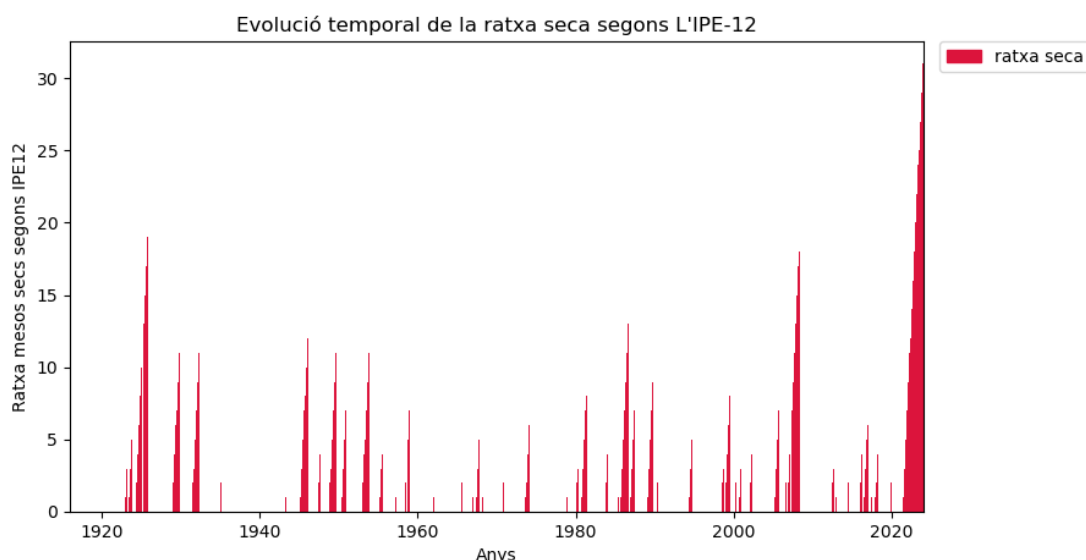

Figura 4. Evolució temporal de la ratxa seca (mesos consecutius amb un valor de l'IPE-12 $< -0,5$) des de gener de 1916 fins a octubre del 2023 (font: SMC).

En definitiva, amb les dades de pluviometria registrada i segons les anàlisis del SMC, l'episodi de sequera actual **no té cap precedent històric en període instrumental**. A més, **la seva intensitat supera en molt a l'anterior episodi de 2005-2008**.

2. El Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

El Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera (PES) inclou les regles d'explotació dels sistemes i les mesures que cal aplicar en relació amb el domini públic hidràulic, amb l'objecte de minimitzar els efectes dels episodis de sequera, en compliment de l'article 27 de la Llei 10/2001, de 5 de juliol, del Pla hidrològic nacional.

Aquest instrument de la planificació hidrològica defineix les unitats d'explotació en què s'organitza el districte de conca fluvial de Catalunya als efectes de gestió dels episodis de sequera i els diferents escenaris o estats de sequera segons l'escassetat de recursos; fixa els indicadors i llindars que permeten la declaració d'entrada i de sortida dels escenaris de sequera; regula el procediment de declaració formal de l'entrada i sortida en aquests escenaris, i estableix les normes d'explotació dels sistemes i les mesures d'utilització dels recursos hídrics i d'altres béns de domini públic hidràulic que cal aplicar en els diferents escenaris de sequera.

Aquest pla, aprovat per l'Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, ha estat modificat en tres ocasions:

- La disposició final primera de la Llei 9/2023, del 19 de maig, de mesures extraordinàries i urgents per a afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya, ha modificat el capítol

5 amb l'objecte d'excloure l'ompliment de determinats tipus de piscines de les limitacions temporals per a l'ús de de l'aigua d'abastament de poblacions en els escenaris d'alerta i d'excepcionalitat.

- L'Acord GOV/191/2023, de 19 de setembre, pel qual es modifica puntualment el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, aprovat per Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, ha tornat a modificar el capítol 5 del PES per precisar els supòsits d'ompliment de piscines de les limitacions en relació amb l'ompliment de piscines en els escenaris d'alerta i d'excepcionalitat, així com l'apartat 2 de l'Acord i el capítol 6 del PES per ampliar la composició de la Comissió Interdepartamental de la Sequera.

- L'Acord GOV/18/2024, de 16 de gener, pel qual s'introdueix una modificació puntual al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, aprovat per l'Acord GOV/1/2020, de 8 de gener

El PES és l'instrument de la planificació hidrològica específic per afrontar situacions de sequera com l'actual, però no és l'únic instrument ja que l'any 2023 es van aprovar dues normes amb altres mesures que venen a complementar les previstes en el PES.

Així, mitjançant el Decret Llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, es van establir les normes i les mesures extraordinàries i urgents per a l'aprofitament dels recursos hidràulics escassos en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, amb la finalitat de garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua i, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà.

I d'altra banda, la Llei 9/2023, del 19 de maig, de mesures extraordinàries i urgents per a afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya va complementar el Decret Llei 1/2023, del 28 de febrer, perquè les administracions competents en el servei d'abastament d'aigua puguin, d'una banda, aprofitar els recursos hídrics de tot el territori català i garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà, i, de l'altra, planificar les inversions urgents i habilitar-ne l'execució pel tràmit d'emergència.

La persistència en la situació de sequera fa preveure que en els propers mesos serà necessari continuar aplicant les mesures establertes en aquest paquet normatiu. L'experiència adquirida durant aquest temps en l'aplicació de les mesures establertes per front a la situació de sequera ha permès constatar la necessitat d'introduir-hi modificacions ja sigui per contemplar situacions no previstes inicialment i que poden contribuir a facilitar l'entrada de nous recursos, com seria el règim de les dessaladores de titularitat privada, ja sigui per completar la regulació de determinades mesures per facilitar-ne l'aplicació, com serien: el desplegament de la facultat que tenen les entitats titulars dels drets d'aprofitament, generalment els municipis, d'establir limitacions als seus abonats per complir les dotacions en alta; la previsió d'un tractament diferenciat als refugis climàtics; o la modificació del règim sancionador per incompliment del PES per tal de facilitar-ne l'aplicació, i dirigir-lo a penalitzar l'excés de consum.

Aquestes mesures han estat acordades en el marc de la Comissió Interdepartamental de la Sequera, en la seva sessió de 21 de març de 2024.

La urgència de les mesures proposades rau en la necessitat d'adaptar el marc normatiu aplicable per fer front als problemes derivats de la situació de sequera actual en previsió de que persisteixi en els propers mesos. En concret, és necessari disposar d'uns llindars de consum domèstic i el seu equivalent als establiments d'allotjament turístic, i que aquest es pugui aplicar a la propera temporada turística. També, en vistes a l'inici dels episodis de calor, és necessari contemplar la situació dels refugis climàtics. Pel que fa a les instal·lacions de dessalinització de titularitat privada, atès el recent interès manifestat per diferents sectors, i la important inversió que comporta, és necessari determinar el més aviat possible quin ha de ser el seu encaix en el PES i les seves restriccions a fi d'atorgar un marc de seguretat jurídica als usuaris d'aquestes instal·lacions. Per últim, la urgència de la modificació del règim sancionador, es justifica en la voluntat d'alliberar més recursos de les entitats locals que es podran dedicar a l'adopció de mesures d'estalvi.

Les mesures proposades fan referència a l'ús de l'aigua, que és on la intervenció de l'Administració pot ser més intensa, i d'aquí que s'hagi buscat el seu encaix i integració en el PES, que és l'instrument de la planificació hidrològica específic per afrontar situacions de sequera.

La tramitació del pla especial es va iniciar l'any 2016 i va finalitzar l'any 2020, després d'una llarga tramitació amb els corresponents tràmits de consulta, participació ciutadana i informació pública. La modificació del pla especial per la via ordinària comportaria seguir la mateixa tramitació que es va seguir per a la seva aprovació, llevat de les modificacions puntuals, que es poden aprovar seguint el procediment de l'article 27 del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat per Decret 380/2006, de 10 d'octubre. Les modificacions que es proposen per la seva transcendència no poden encabir-se en una mera modificació puntual, i atès que la via de la tramitació ordinària comportaria que no podrien ser efectives per afrontar la situació de sequera vigent i la dels propers mesos, es considera que la via del Decret Llei és la més idònia per portar a terme aquesta modificació, tot establint que les mesures conserven la naturalesa del PES com a instruments de la planificació hidrològica.

En conclusió, la necessitat d'acció immediata per protegir la disponibilitat de les fonts de subministrament de les xarxes d'abastament d'aigua potable a la població i evitar la interrupció del subministrament domiciliari d'aigua constitueix el pressupòsit d'urgent i extraordinària necessitat que justifica l'adopció per part del Govern d'aquest Decret Llei, d'acord amb l'article 38 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la Presidència de la Generalitat i del Govern.

B) Congruència i relació directa de les mesures amb la situació que s'ha d'afrontar

1. Modificacions del Pla especial d'actuació en situacions d'alerta i eventual sequera (PES).

1.1. Establiment de llindars en el consum domèstic d'aigua i la seva equivalència per els establiments d'allotjament turístic.

El PES estableix una sèrie de limitacions i restriccions al consum d'aigua per determinats usos en les fases de sequera hidrològica i fixa dotacions màximes per al subministrament d'aigua a poblacions. A més, estableix que les administracions competents en la gestió del servei d'abastament domiciliari tenen el deure de vetllar pel compliment de les limitacions que s'estableixin en l'ús de l'aigua per a abastament de població, i com a titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà, habilita als ens locals per dictar limitacions de consum als seus abonats, a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei.

Aquesta facultat que tenen els ens locals com a com a titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà es contempla actualment a la lletra f) de l'apartat 5.3.2, que preveu que *Les entitats titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà poden dictar limitacions de consum als seus abonats a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei.*

La previsió d'uns llindars homogenis alhora d'establir aquestes limitacions atorgarà una major seguretat jurídica a favor de les entitats locals, i permetrà també traslladar aquests llindars a la ciutadania, donant un missatge unívoc.

Aquests llindars parteixen de les dotacions màximes en alta en cadascun dels estats de la sequera, que estableix el PES, que inclou la suma de tots els serveis en l'àmbit de l'abastament urbà, i a partir d'aquests valors s'ha determinat quin ha de correspondre a l'abastament domiciliari, d'acord amb el quadre següent:

Situació del PES	Dotació per habitant/dia segons PES	Equivalència de dotació per consum domèstic
Excepcionalitat	230 litres x habitant	115 litres x habitant
Emergència o Emergència I	200 litres x habitant	100 litres x habitant
Emergència II	180 litres x habitant	90 litres x habitant
Emergència III	160 litres x habitant	80 litres x habitant

D'altra banda, i pel que fa als establiments d'allotjament turístic, es considera necessari que el PES també estableixi l'equivalència dels llindars. La normativa en matèria d'aigües de Catalunya fixa un habitant per plaça hotelera (Article 2.17 del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat per Decret Legislatiu 3/2003, de 4 de novembre). Així mateix, el PES inclou les poblacions mensuals considerades en el càlcul dels volums màxims admesos als municipis, on les poblacions màximes de cada municipi s'han estimat en base a les dades de places hoteleres, i d'acord amb la metodologia recollida a l'article 2.17 del text refós, s'ha considerat un habitant per plaça en el cas d'hotels. Per tant, aquesta equivalència és la que s'ha pres en consideració alhora de calcular els llindars corresponents als establiments d'allotjament turístic.

Situació del PES	Consum d'aigua
Excepcionalitat	115 litres/plaça
Emergència o Emergència I	100 litres/plaça

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
Secretaria General

Emergència II	90 litres/plaça
Emergència III	80 litres/plaça

Els establiments d'allotjament turístic estan connectats a les xarxes de distribució en les mateixes condicions de subministrament que els domicilis (garantia de qualitat, de pressió, de servei continuat...), i, tot i que no són usos purament domèstics, són tractats actualment amb la màxima prioritat d'ús per davant d'altres usos com els industrials, els agraris o ramaders. Aquest fet justifica que, en coherència amb les restriccions directes establertes per altres usos, el compliment d'aquests l·lindars per als establiments d'allotjament turístic es pugui establir amb caràcter obligatori quan es superin les dotacions màximes establertes en el PES. La superació de les dotacions màximes en alta indica que les restriccions i estalvi no estan sent aplicats amb la intensitat necessària. En aquests casos, és coherent i proporcionat que els l·lindars operin com a limitacions obligatòries per als establiments d'allotjament turístic, atès que el seu consum de mitjana és superior a dels habitatges.

Així, segons "L'ESTUDI SOBRE EL CONSUM D'AIGUA DIARI D'UN CLIENT D'HOTEL DE LA CIUTAT DE BARCELONA A LA SEVA HABITACIÓ EL 2022", realitzat pel Gremi d'Hotels de Barcelona, de mitjana ponderada entre totes les categories, un client d'hotel de la ciutat consumeix 163,5 litres d'aigua al dia. De fet, només els hotels de categoria 2* i 1* presenten consums mitjans propers al consum mitjà del ciutadà.

Categoria	Places Ciutat ¹	l/pernoctació	% Ocupació ²	Consum d'aigua estimat (m³)
Hotel Gran Luxe i 5*	12.517	242	55%	1.675.100
Hotel 4*sup i 4*	40.503	171	63%	4.363.388
Hotels 3*	15.134	143	73%	1.579.838
Hotels 2*	5.534	110	73%	444.380
Hotels 1*	3.380	110	63%	234.234
TOTAL				8.296.940
Consum d'aigua total a Barcelona 2022 ³				91.498.985
Contribució del sector en el consum d'aigua total				9,07%

(<https://www.barcelonahotels.org/sites/default/files/230508%20Estudi%20consum%20aigua%20diari%20client%20hotel%20Bcn%20a%20la%20seva%20habitaci%C3%B3%202022%20%283%29.pdf>)

Els consums d'aigua més elevats es donen als establiments dotats de serveis com ara piscines, espais verds i àmplies zones enjardinades. Els establiments d'allotjament turístic tenen marge en la reducció del consum domèstic amb la conscienciació d'un ús responsable dels clients, amb la instal·lació de mecanismes estalviadors, i amb una gestió eficient.

Entre les mesures que estan prenent els municipis dirigides als establiments d'allotjament turístic, trobem d'una banda, campanyes de divulgació amb finalitat de conscienciació i de promoure l'estalvi, i d'altra, la identificació d'aquests com a grans consumidors i requeriment de Plans d'ús eficient de l'aigua. Però, no s'ha trobat cap cas on s'estableixin límits de consum als establiments turístics, tant en els plans d'emergència informats per l'ACA, com en les mesures que els municipis estan impulsant. Per aquesta raó, es considera justificat que els l·lindars operin com a limitacions obligatòries en aquells municipis que superin les dotacions màximes durant tres mesos consecutius.

Pel que fa a l'aplicació temporal d'aquests l·lindars, per evitar una interpretació que pogués conduir a que calgués esperar tres mesos des de l'entrada en vigor del decret llei per

determinar si es superen les dotacions en alta per poder aplicar les mesures, es proposa una disposició transitòria que preveu que les limitacions de consum segons els llindars establerts a la lletra f) de l'apartat 5.3.2 del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera s'apliquen als establiments d'allotjament turístic situats en municipis que hagin superat les dotacions màximes establertes en l'esmentat Pla especial durant els mesos de març, abril i maig de l'any 2024, des del dia 1 de juny de 2024.

1.2. Adaptació dels Plans d'emergència en situacions de sequera municipals als refugis climàtics.

El [Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya](#) destaca els impactes més rellevants per a Catalunya en l'àmbit de la salut. Així, les onades de calor provoquen augments de més d'un 20% en el nombre de defuncions i hospitalitzacions, majoritàriament entre les persones grans i aquelles amb patologies cròniques prèvies. Els principals resultats d'un estudi realitzat específicament per al Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya, considerant els escenaris d'emissions RCP 4.5 (optimista) i RCP 8.5 (pessimista) del cinquè informe de l'IPCC, són els següents:

- En el període de referència utilitzat, 1971-2000, s'observa una mitjana anual de 310 morts atribuïbles a la calor a Catalunya.
- Considerant l'escenari moderat d'emissions per al segle XXI (RCP 4.5), s'estima que l'any 2025 es doblaran els casos (610) i el 2050 arribaran a 718.
- Les projeccions en l'escenari RCP 8.5 augmenten els casos esperats fins a 200 casos més l'any 2050 respecte l'escenari 4.5.

Cal tenir en compte que segons el [Butlletí anual d'indicadors climàtics \(BAIC\) de 2020](#), l'estiu és, clarament, l'estació de l'any en la qual ha augmentat més la temperatura. La temperatura mitjana anual des de la meitat del segle XX fins a l'actualitat ha augmentat a un ritme de +0,25 °C per decenni, i de 0,40°C des del començament del mil·lenni; la temperatura màxima augmenta més que la mínima, i augmenten, pràcticament arreu, els índexs de dies càlids, d'estiu i de calor, el nombre de nits tropicals i càlides, i també l'amplitud tèrmica anual i la durada de ratxa càlida.

L'estudi de l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) [Reversal of the seasonality of temperature-attributable mortality from respiratory diseases in Spain](#) (2020) ha analitzat les morts vinculades a malalties respiratòries a l'Estat espanyol entre els anys 1980 i 2016: més d'1,3 milions de defuncions, que representen una de cada deu morts naturals a l'Estat. L'anàlisi conclou que les morts per afeccions respiratòries atribuïdes a les temperatures han passat de donar-se majoritàriament entre la tardor i l'hivern a fer-ho en les èpoques més

caloroses de l'any. Concretament, han passat de ser més freqüents els mesos de gener i desembre a assolir el seu pic durant els mesos de juliol i agost.

Per tant, els impactes de les onades de calor sobre la salut són un risc alt i evident, ja que està demostrat l'increment d'hospitalitzacions i de mortalitat durant les onades de calor. Tant és així que l'estiu de 2022, entre l'1 de juny i el 28 d'agost, a Catalunya va haver-hi un total de 17.458 defuncions i, d'aquestes, 2.705 (15,5%) són considerades excés de mortalitat, segons va publicar el [Departament de Salut](#).

Un 15% és una xifra molt elevada per aquest excés de mortalitat, és a dir que són persones que no havien de morir encara, o que com a mínim és que no estaven previstes estadísticament. Davant d'aquesta elevada xifra, els investigadors apunten que la causa més probable d'aquest augment de les defuncions a Catalunya es període estival sigui la forta calor, amb temperatures extremes durant molts dies. L'informe mostra que l'excés de mortalitat va ser superior en les dones i també en àrees rurals o en les urbanes més desfavorides. Anna Mompart, una de les autores d'aquest informe, adverteix que la crisi climàtica té “un impacte més elevat en els grups més vulnerables”.

Davant aquesta realitat, l'Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic horitzó 2030 (ESCACC30), aprovada pel Govern de la Generalitat el 17 de gener de 2023, estableix com a mesura prioritària en l'àmbit de la salut reduir l'impacte de temperatures extremes en la salut, especialment en la dels grups de risc més vulnerables. És per això que les bases reguladores de les subvencions a ens locals de Catalunya per al desenvolupament d'actuacions de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic inclouen, entre d'altres àmbits de subvenció, l'adequació d'equipaments municipals que puguin actuar com a refugis climàtics per a ús públic en períodes d'onades de calor.

En conseqüència, i en previsió que s'activi el de sequera hidrològica en què estem immersos, les conseqüències evidents de les onades de calor sobre la salut de les persones fan més necessari que mai assegurar que la població més vulnerable disposi d'equipaments municipals d'ús públic per esmorteir els períodes de temperatures extremes. L'emplenament de piscines municipals amb aigua potable és, en aquest context, una evident mesura d'adaptació als impactes del canvi climàtic i salvaguarda davant la vulnerabilitat social.

Donat que les piscines queden afectades per les mesures del Pla Especial de Sequera en fase d'Emergència 1, 2 i 3, es proposa que els plans d'emergència en situacions de sequera municipals puguin admetre el reompliment de piscines que hagin estat declarades refugis climàtics, en les quantitats indispensables per garantir la qualitat sanitària de l'aigua, sempre que mitjançant l'aplicació de mesures d'estalvi addicionals, com el tancament total o parcial de les dutxes, s'aconsegueixin estalvis d'aigua equivalents al volum d'aigua emprat en el reompliment de la piscina. S'estableixen també uns criteris per tal que una piscina pugui ser declarada refugi climàtic de manera que l'equipament sigui imprescindible per garantir un

espai per reduir l'efecte de les altes temperatures a la ciutadania, i que aquest equipament sigui públic i obert a la ciutadania o privat que tingui un acord amb l'Ajuntament per a ser d'ús públic obert a la ciutadania, amb idèntiques condicions de preus que les piscines públiques.

1.3. Nou règim especial per a les instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada.

D'acord amb l'article 2 del Text Refós de la Llei d'aigües aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, les aigües procedents de la dessalinització d'aigua de mar constitueixen el domini públic hidràulic.

L'ús del domini públic hidràulic en situació de sequera (incloent les aigües procedents de la dessalinització d'aigua de mar) està sotmès a les normes d'explotació i mesures contemplades en el PES.

L'establiment d'un règim especial pel consum d'aigua procedent d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada es justifica en el fet que l'aportació amb finançament privat de nous recursos hídrics procedents de dessalinització és una aportació addicional al sistema d'abastament que no compromet l'explotació racional dels recursos superficials i subterranis.

El PES inclou les normes d'explotació dels sistemes i les mesures a aplicar en relació amb l'ús del domini públic hidràulic. Les restriccions previstes en el PES tenen com a objectiu garantir en la mesura del possible l'abastament d'aigua a la població en els diferents estats de sequera. Les restriccions del PES han estat establertes atenent als recursos hídrics previstos en el moment de la seva elaboració (recursos superficials, recursos subterranis, sistemes de reutilització, i sistemes de dessalinització). Els sistemes de dessalinització previstos són de titularitat pública. No es contemplen en el PES instal·lacions de dessalinització de titularitat privada.

L'obtenció d'aigua a través d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada constitueix una aportació addicional finançada amb fons privats, no prevista quan es va elaborar el PES, i que no compromet la resta de recursos hídrics del sistema. Per aquest motiu resulta raonable admetre una flexibilització de les restriccions del PES de manera que els usuaris privats que assumeixen el cost d'aquestes instal·lacions puguin obtenir un tracte diferenciat que faci viable la seva inversió.

Aquesta flexibilització no és aplicable en el cas d'instal·lacions finançades amb fons públics, atès que les diferents Administracions Públiques competents en la matèria tenen la obligació d'atendre l'ordre de prioritats establert en la legislació d'aigües, el qual prioritza en primer terme l'abastament a població, i en darrer terme, els usos recreatius de l'aigua. Per tant, els recursos hídrics obtinguts amb fons públics han de subjectar-se a les normes del PES, el qual té com a objectiu garantir l'abastament a la població.

La modificació del PES que es proposa és la següent:

S'afegeix un nou apartat, el 5.8, al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, aprovat per l'Acord GOV/1/2020, del 8 de gener, que resta redactat de la manera següent:

5.8 Les limitacions en l'ús de l'aigua establertes en els apartats anteriors no s'apliquen en la utilització d'aigua procedent d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada, sempre que es compleixin les següents condicions:

- a) Que l'usuari o la comunitat d'usuaris disposi de la corresponent concessió d'ús privatiu del domini públic hidràulic, sense perjudici de les autoritzacions i altres concessions demaniales que siguin necessàries d'acord amb la legislació sectorial aplicable.*
- b) Que l'usuari o els usuaris de l'aigua la utilitzin per al manteniment de l'activitat econòmica que exerceixen i el corresponent manteniment dels llocs de treball de l'activitat.*
- c) Que l'usuari o els usuaris presentin un pla d'estalvi de consum d'aigua respecte del seu consum en situació de normalitat, que comporti una reducció del consum d'aigua procedent de la xarxa de subministrament domiciliari com a mínim en els percentatges de reducció que estableix el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera per al tipus d'ús de què es tracti o en el percentatge que correspongui per acomplir la dotació màxima en alta per a abastament de població que s'estableixi en compliment de l'esmentat Pla especial.*
- d) Que l'arribada de l'aigua al punt o punts d'utilització es faci amb un emmagatzematge periòdic de mínim set dies o bé que arribi amb la xarxa de distribució.*
- e) Que en el cas que es constitueixi una comunitat d'usuaris, i sigui tècnicament i econòmicament viable, s'ofereixi l'entrada a la comunitat a explotacions agrícoles o ramaderes que tinguin dificultats en el subministrament d'aigua.*

2. Modificació del règim sancionador per incompliment del pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

2.1 Modificació de l'article 29 bis del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre.

Es proposa la modificació del règim sancionador per incompliment del pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera recollit a l'article 29 bis TRLAC.

Es proposa un model que ens apropi a sancionar l'excés del consum i no els danys i per tant s'elimina els imports sancionadors dels danys (indemnització).

Consideracions

Els Ajuntaments han iniciat una reacció positiva en la línia de la reducció de consum i l'estalvi d'aigua.

Aprovació d'ordenances de sequera

L'Agència Catalana de l'Aigua ha publicat un model d'ordenança municipal reguladora de les mesures aplicables a l'abastament d'aigua potable i als usos de l'aigua en situació de sequera. Aquest model pretén dotar a l'Ajuntament de les mesures necessàries per fomentar l'estalvi en els consums d'aigua i regular els usos de l'aigua en el municipi en situació de sequera. S'ha elaborat amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Municipis i de la Federació de Municipis de Catalunya.

Des de la publicació del model de l'ordenança de sequera el novembre 2023 fins a 170 municipis han aprovat l'ordenança i molts d'altres l'estan tramitant. El nombre de municipis que estan aprovant l'ordenança creix exponencialment com es pot veure a la Figura 1. A finals de desembre de 2023, 57 municipis disposaven d'ordenança, mentre que a principis de febrer el nombre havia augmentat fins a 100 municipis, i actualment ja en són 170 municipis que han aprovat o estan tramitant l'ordenança.

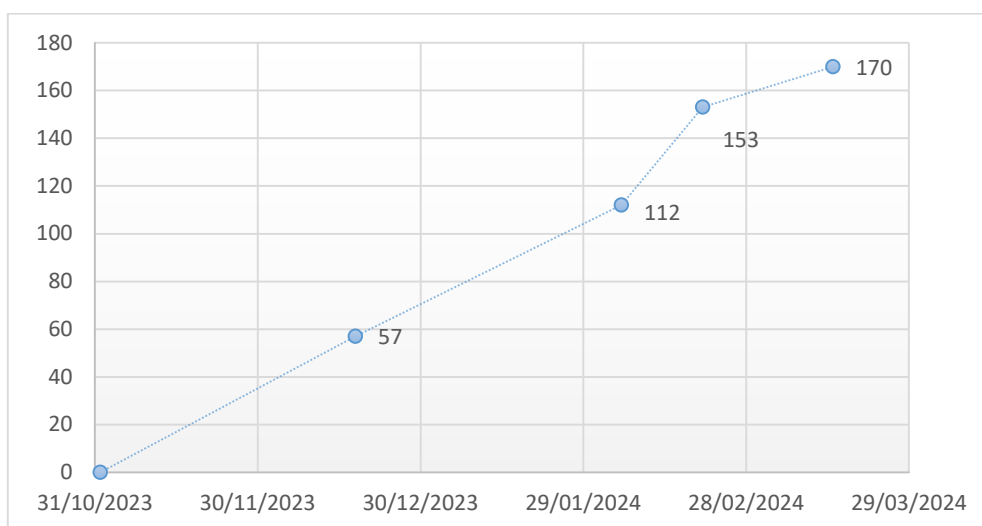

Figura 1. Evolució del nombre de municipis amb ordenança aprovada o en tràmit d'aprovació

Promoció de la millora i renovació de les xarxes per fuites

Els municipis de Catalunya han mostrat total interès en reduir les pèrdues d'aigua a les seves xarxes de distribució urbana en baixa, amb la millora d'aquestes xarxes per tal de maximitzar l'estalvi d'aigua.

Un total de 719 municipis de Catalunya han presentat sol·licitud a la convocatòria de subvencions, en règim de concurrència competitiva, adreçades als ens locals per a la realització d'actuacions per a la millora i renovació de les xarxes de subministrament d'aigua en baixa i per a la millora de la digitalització dels sistemes de gestió de l'aigua urbana dels municipis de Catalunya, feta pública per Resolució ACC/2464/2023, de 4 de juliol (DOGC núm. 8952, de 6.7.2023, ref. BDNS 706738).

I gairebé tots han presentat propostes que coincidien amb els objectius de les bases, i finalment han estat proposats per ser subvencionats.

Municipis beneficiaris de subvenció:	707
Import global de la inversió prevista en les actuacions:	193.500.000 €
Import de subvenció de l'Agència:	128.600.000 €

Entre les actuacions que es promouen, 679 preveuen la reducció de pèrdues en xarxa en baixa mitjançant la renovació de canonades, vàlvules, escomeses i altres elements que estiguin en mal estat la instal·lació de mecanismes automàtics de regulació de la pressió, la sectorització de la xarxa per un control del cabal i la pressió.

Es promouen 81 actuacions que preveuen la impermeabilització de dipòsits per evitar pèrdues d'aigua, i 94 que tenen per objecte una campanya de recerca i reparació de fuites a la xarxa.

També es promouen 299 actuacions dirigides a la millora de la digitalització dels sistemes de gestió de l'aigua urbana en municipis de menys de 5.000 habitants.

En definitiva, l'activació de totes aquestes mesures, algunes de les quals no són immediates i caldrà realitzar-les en els successions mesos, tindran un impacte directe en la reducció del volum d'aigua, gràcies a la millor eficiència i a la major eficàcia en la gestió. Però a més a més, l'execució de les actuacions comportarà també l'efecte de conscienciar a la ciutadania, que derivarà indirectament en una reducció del consum.

Totes aquestes actuacions preveuen un cofinançament dels Ajuntaments, que hauran d'aportar recursos econòmics per valor de 65.000.000 €. Recursos que seran destinats de forma directa a la reducció del volum d'aigua i, en certa mesura, a una reparació dels danys.

Reduccions de les dotacions mensuals municipals per a abastament de població

Fent un anàlisi de les dotacions mensuals ponderades dels municipis de cada unitat d'explotació es pot evidenciar una reducció d'aquestes respecte els mateixos mesos de l'any anterior. La mitjana d'aquesta reducció pel període de febrer del 2023 a febrer del 2024, pel conjunt de les unitats d'explotació que es troben en situació d'alerta, excepcionalitat i emergència, és de 23 litres/persona i dia, que representa una reducció de gairebé el 9% dels volums lliurats.

Si ens centrem en les unitats que actualment estan en estat d'emergència, podem observar com aquesta reducció és lleugerament superior i, pel mateix període des de febrer del 2023, la reducció de la dotació mitjana és de 26 litres/persona i dia (per exemple, es veu com la UE3 Fluvià-Muga i la UE12-Embassaments del Ter han reduït més de 40 litres/persona i dia, mentre que la UE13-Embassament Ter-Llobregat i la UE9-Darnius-Boadella han reduït uns 10 l/persona i dia, possiblement perquè en aquesta àmbits la dotació ja és més ajustada.

Si l'observació es fa en la reducció de les dotacions mensuals en municipis que actualment es troben en estat d'emergència i han tingut incompliments de les dotacions màximes establertes al PES, s'observa que segons les dades de febrer de 2024, dels 103 municipis

analitzats que han tingut incompliments en els últims mesos, 73 tenen reduccions de la seva dotació domèstica respecte el mes de febrer del 2023.

De mitjana, la reducció de la dotació de tots aquests 103 municipis respecte el mes de febrer del 2023 és de 38 litres/persona i dia. Si observem només els 73 que han aconseguit reduir la dotació la mitjana de la reducció arriba als 57 litres/persona i dia.

Consideracions administratives.

Des del punt de vista de tramitació dels expedients sancionadors, la determinació del període trimestral com a període de consumació de la sanció suposa una millora en la seguretat jurídica atès que fins ara no estava definit per una norma de rang legal.

D'altra banda, des del punt de vista de l'economia processal suposa una reducció significativa del nombre d'expedients a tramitar en comparació amb la tramitació per incompliments mensuals. Per als incompliments corresponents al setembre de 2023 el nombre d'expedients iniciats és de 203. Si bé no és possible establir una relació lineal atès que la modificació legal en tràmit inclou també altres aspectes que poden incidir en el nombre d'expedients iniciats, es pot avaluar en termes aproximats en una reducció a un terç dels expedients, amb el consegüent estalvi de recursos humans i materials, sense disminució de l'eficàcia buscada amb l'aplicació del règim sancionador.

Finalment, la consideració del període trimestral com a constitutiu de la infracció permet tenir en compte la tendència en l'evolució del consum en un període més dilatat i en conseqüència modular la sanció de manera que el resultat de l'expedient sigui més ajustat a les circumstàncies concurrents.

A banda d'aquest canvi, s'introdueixen criteris de graduació de la sanció, que han de permetre adaptar la quantia de la sanció a la gravetat dels fets. I es preveu que en el cas que concorrin els criteris a i d, l'òrgan competent ha d'imposar la sanció en grau inferior.

- a) La reducció dels volums lliurats per a l'abastament de població durant el trimestre natural.
- b) L'aprovació d'una ordenança sobre l'estalvi d'aigua que inclogui un règim sancionador.
- c) La sol·licitud per part de l'entitat local d'una subvenció destinada a millorar l'eficiència de la xarxa de subministrament d'aigua en baixa en un termini màxim de quatre anys abans de la comissió de la infracció, sempre que aquesta sol·licitud no hagi estat inadmesa per incompliment dels requisits establerts a les bases reguladores corresponents.
- d) L'execució per part de l'entitat local d'actuacions destinades a reduir el consum municipal.
- e) L'aprovació per part de l'entitat local d'un pla d'inversions i obres per a la millora i optimització de la xarxa en baixa del municipi a un horitzó màxim de vuit anys.

Es proposa modificar el règim sancionador pel que fa als recursos sancionadors dels danys, per tal que l'esforç vagi dirigit a consolidar l'aprovació d'ordenances, l'execució d'actuació de d'estalvi i eficiència i la reducció de les dotacions mensuals municipals.

2.2 Ajornament i/o fraccionament de pagament sense interessos de les sancions imposades a ens locals per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

D'altra banda, s'introdueix una mesura destinada a facilitar l'ajornament i/o fraccionament de pagament sense interessos de les sancions imposades a ens locals per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera. La finalitat d'aquesta mesura de caràcter econòmic és no alliberar als ens locals del pagament dels interessos de demora durant el termini de l'ajornament/fraccionament sempre que la sol·licitud de l'ajornament i/o fraccionament es presenti en qualsevol moment anterior a la finalització del termini voluntari de pagament, i que l'ajornament i/o fraccionament se sol·liciti per un termini màxim de 12 mesos a comptar a partir de la data de la sol·licitud.

C) Impacte pressupostari

L'aplicació de les mesures relatives a l'aplicació del PES no donen dret a indemnització d'acord amb l'article 2 del Decret Llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

Pel que fa a l'impacte pressupostari de la modificació del règim sancionador, es pot aproximar a partir de les dades existents, que corresponen únicament a l'aplicació per al mes de setembre de 2023 del règim sancionador que es modifica (article 29bis 1 del text refós de la Legislació en matèria d'aigües a Catalunya), que havia entrat en vigor l'agost de 2023. Així, tenint en compte les dades consignades al moment de la incoació dels expedients corresponents, l'aplicació d'aquest règim va suposar sancions per un import global d'1.953.515 euros per superació de les dotacions assignades en el PES, amb indemnitzacions associades de 563.975,97 euros. No es pot establir un valor fiable de l'import global final perquè no tots els expedients estan resolts, ni tots el que ho estan han adquirit fermesa. En qualsevol cas, sí que cal fer notar que en la majoria dels casos s'ha produït una reducció en l'import de la sanció associada a l'apreciació de circumstàncies atenuants o a la modificació, amb dades més precises, de la població considerada al PES, entre altres coses.

En qualsevol cas, la consideració d'un període trimestral com a base del règim sancionador implicarà, a grans trets, una reducció a una tercera part de l'import de les sancions aplicables, tot i que tampoc aquesta dada es pot assumir de manera certa, atès que l'únic mes aplicable correspon a l'estiu i al final de la temporada turística, cosa que implica uns consums més grans que els habituals en molts municipis, i que la situació de sequera varia mensualment en cada unitat d'explotació. Pel que fa a les indemnitzacions, el nou règim n'implica la desaparició. Així, a grans trets, és esperable una reducció dels ingressos esperables per l'Agència Catalana de l'Aigua a uns 650.000 euros mensuals. Val a dir que a nivell del sector públic català aquest efecte és neutre, perquè els responsables de les infraccions són els titulars del servei d'abastament, que en tot cas són administracions locals.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
Secretaria General

Finalment, s'ha de tenir en compte que la mesura suposarà una reducció del nombre d'expedients tramitats a una tercera part dels actuals, amb el consegüent estalvi en despeses de gestió.

Atès que l'objectiu del règim sancionador no és recaptatori sinó que pretén la conscienciació dels titulars del servei sobre la necessitat d'ajustar les dotacions d'aigua abastada, els efectes abans descrits s'assoliran igualment però alliberant més recursos locals que es podran dedicar a l'adopció de mesures d'estalvi.

Barcelona,

Josep Vidal i Fàbrega
Secretari general

Informe jurídic en relació amb el projecte de decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

Antecedents

Se sotmet a informe d'aquesta Assessoria Jurídica el Projecte de decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

Aquest informe jurídic s'emet d'acord amb l'article 4 de la Llei 7/1996, de 5 de juliol, d'organització dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya; l'article 19 del Reglament dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, aprovat pel Decret 57/2002, de 19 de febrer. En concret, aquest informe jurídic s'emet d'acord amb l'article 38.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, que disposa que els projectes de decret llei han d'ésser objecte d'un informe dels serveis jurídics de la Generalitat.

Consideracions jurídiques:

1. Objecte

L'objecte del decret llei és l'adopció de mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya. En concret, s'introdueixen diverses modificacions en el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera (PES), i es modifica també el règim sancionador per incompliment de l'esmentat Pla especial.

2. Marc competencial i normatiu.

L'article 117 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya reconeix a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria d'aigües que pertanyin a les conques hidrogràfiques intracomunitàries, que inclou, en tot cas, l'ordenació administrativa, la planificació i la gestió de l'aigua superficial i subterrània, dels usos i dels aprofitaments hidràulics, i les mesures extraordinàries en cas de necessitat per garantir el subministrament d'aigua.

El Districte de Conca Fluvial de Catalunya ha sofert en les darreres dècades diversos episodis de sequera, que van exigir l'adopció de mesures de gestió extraordinàries, emparades en els Decrets que podia aprovar el Govern de la Generalitat en ús de les facultats conferides per la legislació d'aigües (art. 56. de la Llei 29/1985, de 21 d'agost

d'aigües, actual article 58 Text Refós de la Llei d'Aigües, aprovat pel Reial Decret legislatiu 1/2001 de 20 de juliol, l'article 12.2.c) la Llei 6/1999, de 12 d'ordenació, gestió i tributació de l'aigua, actual article 31.2.c) del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre).

Així davant de les sequeres de l'any 1999, 2000, 2005 i 2007 es va reaccionar aprovant el Govern els corresponents decrets de mesures excepcionals: el Decret 94/1999, de 6 d'abril; el Decret 168/2000, de 2 de maig; el Decret 93/2005, de 17 de maig. El darrer Decret aprovat ha estat el 84/200, de 3 d'abril, la vigència del qual va ser prorrogada dos vegades fins que va ser formalment derogat pel Decret 5/2009, de 13 de gener.

La gestió de la sequera ha evolucionat passant de les mesures exclusivament reactives a les preventives, en el sentit que hi pot haver una tasca prèvia, de planificació per definir i preveure els escenaris de la sequera i les mesures que hi ha d'anar aparellades. D'acord amb aquest plantejament l'article 27 de la Llei 10/2001, de 5 de juliol, del Pla Hidrològic Nacional va disposar que els organismes de conca havien d'elaborar plans especials d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera. L'àmbit d'aquests plans especials havia de ser coincident amb l'àmbit dels plans hidrològics i havien d'incloure les regles d'explotació dels sistemes i les mesures a aplicar en relació amb l'ús del domini públic hidràulic.

En compliment d'aquest mandat i d'acord amb el previst a l'article 21 del Reglament de Planificació Hidrològica, aprovat per Decret 380/2006, de 10 d'octubre, el 10 de gener de 2020 es va aprovar el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera (PES), per l'Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, inclou les regles d'explotació dels sistemes i les mesures que cal aplicar en relació amb el domini públic hidràulic.

Aquest instrument de la planificació conté:

- la definició de les unitats d'explotació en què s'organitza el districte de conca fluvial de Catalunya als efectes de gestió dels episodis de sequera (apartat 3 del capítol 3);
- la definició dels diferents escenaris o estats de sequera en funció de l'escassetat de recursos (alerta, excepcionalitat i emergència), i també dels indicadors i llindars que permeten la declaració d'entrada i de sortida dels escenaris de sequera esmentats, i la regulació del procediment de declaració formal de l'entrada i sortida en aquests escenaris (capítol 3);
- les normes d'explotació dels sistemes per a fer front als episodis de sequera: producció de recursos no convencionals, consignes d'aprofitament coordinat de recursos de origen diferent i limitacions en els desembassaments màxims, règim de cabals circulants i deure de les entitats gestores de sistemes d'abastament d'adoptar accions preparatòries (capítol 4);
- les mesures d'utilització dels recursos hídrics i d'altres béns de domini públic hidràulic que cal aplicaren els diferents escenaris de sequera o, preventivament, amb caràcter previ a la declaració d'entrada en sequera: limitacions i suspensions temporals de

determinats usos, modificacions temporals en els títols atorgats, atorgament d'autoritzacions temporals, suspensió de la tramitació de determinats títols per a l'aprofitament del domini públic hidràulic, suspensió o modificació temporal d'autoritzacions d'abocament, dotacions màximes i deures de comunicació de consums (capítol 5);

- les mesures de tipus organitzatiu (capítol 6);
- els procediments de revisió i modificació puntual del PES, d'acord amb el que preveuen el TRLMAC i el RPHCat (capítol 7).

Aquest pla ha estat modificat en tres ocasions:

- La disposició final primera de la Llei 9/2023, del 19 de maig, de mesures extraordinàries i urgents per a afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya, ha modificat el capítol 5 amb l'objecte d'excloure l'ompliment de determinats tipus de piscines de les limitacions temporals per a l'ús de de l'aigua d'abastament de poblacions en els escenaris d'alerta i d'excepcionalitat.

- L'Acord GOV/191/2023, de 19 de setembre, pel qual es modifica puntualment el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, aprovat per Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, ha tornat a modificar el capítol 5 del PES per precisar els supòsits d'ompliment de piscines de les limitacions en relació amb l'ompliment de piscines en els escenaris d'alerta i d'excepcionalitat, així com l'apartat 2 de l'Acord i el capítol 6 del PES per ampliar la composició de la Comissió Interdepartamental de la Sequera.

-L'Acord GOV/18/2024, de 16 de gener, pel qual s'introdueix una modificació puntual al Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, aprovat per l'Acord GOV/1/2020, de 8 de gener

El PES és l'instrument de la planificació hidrològica específic per afrontar situacions de sequera com l'actual, però no és l'únic instrument ja que l'any 2023 es van aprovar dues normes amb altres mesures que venen a complementar les previstes en el PES.

Malgrat la implantació de les mesures previstes al Pla especial, davant la persistència en la situació de sequera, i constant que les restriccions imposades als usos no eren suficients es va adoptar el Decret llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya. Aquesta disposició va establir les normes i les mesures extraordinàries i urgents per a l'aprofitament dels recursos hidràulics escassos en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, amb la finalitat de garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua i, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà.

Més tard fou aprovada la Llei 9/2023, del 19 de maig, de mesures extraordinàries i urgents per a afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya va complementar el Decret Llei 1/2023, del 28 de febrer, amb la finalitat que les administracions competents en el servei d'abastament d'aigua poguessin, d'una banda, aprofitar els recursos hídrics de tot el territori català i garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà, i, de l'altra, planificar les inversions urgents i habilitar-ne l'execució pel tràmit d'emergència.

Aquestes normes constitueixen el paquet normatiu vigent aplicable a l'actual situació de sequera.

3. El Decret Llei

Els decrets llei són disposicions normatives provisionals amb força de llei dictades pel Govern en casos de necessitat extraordinària i urgent. En aquest sentit, en el Dictamen 2/2021, de 29 de juliol, del Consell de Garanties Estatutàries, es defineixen els decrets llei en els termes següents:

“D’acord amb el marc constitucional (art. 86 CE) i estatutari (art. 64 EAC), substancialment coincidents en aquest punt, el decret llei és una norma amb rang de llei que aprova el poder executiu «en cas de necessitat extraordinària i urgent». La regulació constitucional i estatutària incorpora altres elements en la seva configuració jurídica com són la previsió d’unes matèries excloses i l’obligatorietat de la votació parlamentària en un termini de 30 dies per tal que el decret llei, fins aquell moment norma provisional, adquireixi plena estabilitat a l’ordenament jurídic, o bé quedi derogat.”

El pressupòsit dels decrets llei, denominat doctrinalment “fet habilitant” o “pressupòsit de fet habilitant de la figura del decret llei”, és l’existència d’una “necessitat extraordinària i urgent” (article 86.1 de la Constitució i article 64.1 de l’Estatut d’autonomia de Catalunya). En relació amb el fet habilitant, existeix una àmplia doctrina del Consell de Garanties Estatutàries (entre d’altres, DCGE 7/2010, de 22 d’abril; 1/2012, de 10 de gener; 16/2013, de 15 de novembre; 15/2014, de 3 de juliol, i 2/2019, de 22 de febrer) i també jurisprudència del Tribunal Constitucional (entre d’altres, STC 1/2012, de 13 de gener; 93/2015, de 14 de maig; 34/2017, d’1 de març, i 152/2017, de 21 de desembre). Així mateix, tant la doctrina del Consell de Garanties Estatutàries com la jurisprudència del Tribunal Constitucional han perfilat, pel que fa a la consideració de la necessitat, la distinció entre el caràcter extraordinari i l’element d’urgència.

Pel que fa la necessitat extraordinària, el Consell de Garanties Estatutàries, en el Dictamen 2/20212 (FJ 2), formula una sèrie de consideracions al respecte, que es reproduïxen a continuació:

“A) Així, pel que fa a la necessitat extraordinària del decret llei, ha estat entesa per la doctrina del Tribunal Constitucional i d'aquest Consell com l'existència d'una situació excepcional, conjuntural i de difícil previsió que requereix una intervenció normativa immediata i amb força de llei per part del poder executiu amb l'objectiu de fer front a determinats objectius de governabilitat (STC 137/2011, de 14 de setembre, FJ 4, i DCGE 15/2014, FJ 2.3). Així, es considera que és suficient, en relació amb l'abast de la necessitat, que aquesta s'origini en les tasques concretes i habituals del Govern i que no cal que siguin necessitats extremes o absolutes (STC 6/1983, de 4 de febrer, FJ 5)”.

Així mateix, el Consell de Garanties Estatutàries, fa una sèrie de consideracions sobre la nota de la imprevisibilitat com a característica necessària de la situació excepcional que fonamenta l'aprovació d'un decret llei, en els termes següents:

“Finalment, i per tal de completar aquest apartat, cal fer una breu referència a la nota de la imprevisibilitat com a característica necessària de la situació excepcional que fonamenta l'aprovació d'un decret llei. En aquest punt, la jurisprudència constitucional ha acollit un criteri flexible. Així, la STC 39/2013, de 14 de febrer (FJ 5), fent referència a jurisprudència anterior, estima que «la valoración de la extraordinaria y urgente necesidad de una medida puede ser independiente de su imprevisibilidad e, incluso, de que tenga su origen en la previa inactividad del propio Gobierno siempre que concorra efectivamente la excepcionalidad de la situación» (STC 1/2012, de 13 de enero, FJ 6), pues “lo que aquí debe importar no es tanto la causa de las circunstancias que justifican la legislación de urgencia cuanto el hecho de que tales circunstancias efectivamente concurren” (SSTC 11/2002, de 17 de enero, FJ 6; y 68/2007, de 28 de marzo FJ 8)».”

Finalment, i pel que fa la necessitat urgent, el Consell de Garanties Estatutàries, en el Dictamen 2/2021 (FJ 2), formula una sèrie de consideracions al respecte, que es reprodueixen a continuació:

B) Quant a la necessitat urgent del decret llei, aquest element apareix vinculat, tant en la jurisprudència constitucional com en la nostra doctrina consultiva, a la impossibilitat d'aprovar la regulació extraordinària mitjançant el procediment legislatiu ordinari o d'urgència; és a dir, es posa en relleu que els objectius pretesos per aquesta normativa no s'assolirien si s'hagués de seguir l'opció d'aprovar una llei parlamentària.

Així, el Tribunal Constitucional entén que «el fin que justifica la legislación de urgencia no es otro que subvenir a “situaciones concretas de los objetivos gubernamentales que por razones difíciles de prever requieran una acción normativa inmediata en un plazo más breve que el requerido por la vía normal o por el procedimiento de urgencia para la tramitación parlamentaria de las leyes”» (per totes, STC 137/2011, FJ 4). En el cas dels decrets llei autonòmics, la jurisprudència constitucional ha

advertit que en l'apreciació de la urgència cal tenir en compte que els parlaments de les comunitats autònomes, a diferència de les cambres parlamentàries estatals, són unicamerals i que aquest fet pot permetre aprovar les lleis més ràpidament i no haver de recórrer necessàriament a la figura del decret llei (STC 157/2016, de 22 de setembre, FJ 5).

Per la seva banda, el Consell considera que «el Govern únicament estaria legitimat per exercir la seva potestat normativa mitjançant decret llei quan per la via de la tramitació parlamentària de naturalesa més urgent no fos raonablement viable o possible assolir els objectius perseguits per l'acció normativa» (DCGE 15/2014, FJ 2.3, que es remet al DCGE 7/2010, FJ 3 i 4).

En aquests dictàmens es posa de manifest que en el Parlament unicameral català es preveuen procediments legislatius destinats a facilitar la celeritat en la tramitació d'iniciatives legislatives governamentals, com són el procediment d'urgència i el de lectura única (art. 107 i 138 Reglament del Parlament, respectivament), factor a tenir en compte en el moment de valorar la necessitat de la urgència d'una norma de rang legal emanada del Govern.”

En l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, els decrets llei es regulen a l'article 64 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en els termes següents:

Article 64. Decrets llei

1. En cas d'una necessitat extraordinària i urgent, el Govern pot dictar disposicions legislatives provisionals sota la forma de decret llei.

No poden ésser objecte de decret llei la reforma de l'Estatut, les matèries que són objecte de lleis de desenvolupament bàsic, la regulació essencial i el desenvolupament directe dels drets reconeguts per l'Estatut i per la Carta dels drets i els deures dels ciutadans de Catalunya i el pressupost de la Generalitat.

2. Els decrets llei resten derogats si en el termini improrrogable dels trenta dies subsegüents a la promulgació no són validats expressament pel Parlament després d'un debat i una votació de totalitat.

3. El Parlament pot tramitar els decrets llei com a projectes de llei pel procediment d'urgència, dins el termini establert per l'apartat 2.

En el marc de l'article 64 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, els decrets llei es regulen també a l'article 38 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, en els termes següents:

Article 38. Decrets llei

1. El Govern, en cas d'una necessitat extraordinària i urgent, pot dictar disposicions legislatives provisionals, sota la forma de decret llei, en els termes de l'article 64 de l'Estatut.

2. La tramitació d'un decret llei s'inicia a proposta del departament o els departaments

competents per raó de la matèria, als quals correspon d'elaborar el projecte corresponent. L'inici de la tramitació s'ha de comunicar al secretari o secretària del Govern.

3. Els projectes de decret llei han d'incloure una exposició de motius en què es raoni expressament la necessitat extraordinària i urgent de la iniciativa i han d'anar acompanyats amb un informe que justifiqui aquesta necessitat i certifiqui que les mesures proposades són congruents i estan en relació directa amb la situació que s'ha d'afrontar, i es poden acompanyar amb altres memòries, estudis, informes i dictàmens sobre l'adequació de les mesures proposades als fins que es persegueixen. En tot cas, els projectes de decret llei han d'ésser objecte d'un informe dels serveis jurídics de la Generalitat.

4. Correspon als consellers dels departaments que han elaborat un projecte de decret llei de sotmetre'l a l'aprovació del Govern.

5. Tan bon punt hagi estat publicat un decret llei en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, el Govern ho ha de comunicar al Parlament, perquè n'acordi la convalidació o la derogació.

4. Adequació del projecte als requisits de la figura del decret llei.

En el present cas, i en compliment del disposat a l'article 38.3 de la Llei 13/2008, s'ha incorporat a l'expedient l'informe justificatiu de la necessitat extraordinària i urgent, en el que s'exposa l'estat de situació de l'actual sequera, i es justifiquen les mesures adoptades per pal·liar els seus efectes.

L'informe exposa un conjunt de dades que caracteritzen l'evolució climàtica i hidrològica dels darrers 3 anys, i posa de manifest la naturalesa extraordinària de la sequera que estem vivint i que posa en risc l'abastament d'aigua si no es donen pluges la propera primavera.

Després d'exposar les dades de pluviometria registrada i segons les anàlisis del SMC, es conclou que l'episodi de sequera actual no té cap precedent històric en període instrumental, i que la seva intensitat supera en molt a l'anterior episodi de 2005-2008.

A més, l'informe ha tingut en compte les dades més recents, com són les pluges de Setmana Santa, que han estat generals, però amb quantitats poc abundants, i que tot i milloren de manera molt tímida la situació, els volums són insuficients per a canviar a un escenari que amb menors limitacions d'aigua.

Es fa referència també a l'estat de les unitats d'explotació: D'aquestes, una es troba en emergència II, la de l'embassament Darnius-Boadella; i cinc en emergència o emergència I, entre elles, la del Aqüífer Fluvià-Muga i les dels embassaments del sistema Ter-Llobregat que abasteixen a una població de quasi 6 milions d'habitants.

Al llarg de l'exposició de motius s'exposa aquesta situació i es fa referència al paquet normatiu que s'ha desplegat per fer-hi front, com són el PES, el Decret Llei 1/2023, de 28 de febrer, i la Llei 9/2023, del 19 de maig.

Es conclou que atesa la persistència en aquesta situació de sequera caldrà continuar aplicant aquest paquet normatiu durant els propers mesos, i amb l'experiència adquirida en la seva aplicació s'ha constatat la necessitat d'introduir-hi determinats canvis, ja sigui per contemplar situacions no previstes i que poden contribuir a facilitar l'entrada de nous recursos, com seria el règim de les dessaladores de titularitat privada, o ja sigui per completar situacions previstes, com ara: el desplegament de la facultat que tenen les entitats titulars dels drets d'aprofitament, generalment els municipis, d'establir limitacions als seus abonats per adaptar-se a les dotacions en alta; la previsió d'un tractament diferenciat als refugis climàtics; o la modificació del règim sancionador per incompliment del PES per tal de facilitar-ne l'aplicació, i dirigir-lo a penalitzar l'excés de consum.

L'informe justificatiu i l'exposició de motius també inclouen un raonament exprés sobre la necessitat extraordinària i urgent, en assenyalar literalment, "La urgència de les mesures proposades rau en la necessitat d'adaptar el marc normatiu aplicable per fer front als problemes derivats de la situació de sequera actual en previsió de que persisteixi en els propers mesos. En concret, és necessari disposar d'uns llindars de consum domèstic i el seu equivalent als establiments d'allotjament turístic, i que aquest es pugui aplicar a la propera temporada turística. També, en vistes a l'inici dels episodis de calor, és necessari contemplar la situació dels refugis climàtics. Pel que fa a les instal·lacions de dessalinització de titularitat privada, atès el recent interès manifestat per diferents sectors, i la important inversió que comporta, és necessari determinar el més aviat possible quin ha de ser el seu encaix en el PES i les seves restriccions a fi d'atorgar un marc de seguretat jurídica als usuaris d'aquestes instal·lacions. Per últim, la urgència de la modificació del règim sancionador, es justifica en la voluntat d'alliberar més recursos de les entitats locals que es podran dedicar a l'adopció de mesures d'estalvi." I que "la necessitat d'acció immediata per protegir la disponibilitat de les fonts de subministrament de les xarxes d'abastament d'aigua potable a la població i evitar la interrupció del subministrament d'aigua constitueix el pressupòsit d'urgent i extraordinària necessitat que justifica l'adopció per part del Govern d'aquest Decret Llei."

L'informe justificatiu exposa els motius pels quals s'ha optat per la via del Decret Llei per modificar el PES, el qual adopta la forma d'Acord del Govern, després d'una tramitació específica com a instruments de la planificació hidrològica. En aquest sentit, s'exposa que les mesures proposades fan referència a l'ús de l'aigua, que és on la intervenció de l'Administració pot ser més intensa, i d'aquí que s'hagi buscat el seu encaix i integració en el PES, que és l'instrument de la planificació hidrològica específic per afrontar situacions de sequera.

S'exposa també que la tramitació del pla especial es va iniciar l'any 2016 i va finalitzar l'any 2020, després d'una llarga tramitació amb els corresponents tràmits de consulta, participació ciutadana i informació pública. La modificació del pla especial per la via ordinària comportaria seguir la mateixa tramitació que es va seguir per a la seva aprovació, llevat de les modificacions puntuals, que es poden aprovar seguint el procediment de l'article 27 del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat per Decret 380/2006, de 10 d'octubre. Les modificacions que es proposen per la seva transcendència no poden encabir-se en una mera modificació puntual, i atès que la via de la tramitació ordinària comportaria que no podrien ser efectives per afrontar la situació de sequera vigent i la dels propers mesos, es considera que la via del Decret Llei és la més idònia per portar a terme aquesta modificació, tot establint que les mesures conserven la naturalesa del PES com a instruments de la planificació hidrològica.

Sobre aquesta qüestió cal tenir en compte que la tècnica legislativa del Decret Llei per adoptar mesures urgents en situacions de sequera té una llarga tradició tant en l'àmbit autonòmic com estatal, i es pot trobar el seu fonament a l'article 58 de la TRLA que preveu que *En circunstancias de sequías extraordinarias, de sobreexplotación grave de acuíferos, o en similares estados de necesidad, urgencia o concurrencia de situaciones anómalas o excepcionales, el Gobierno, mediante Decreto acordado en Consejo de Ministros, oído el organismo de cuenca, podrá adoptar, para la superación de dichas situaciones, las medidas que sean precisas en relación con la utilización del dominio público hidráulico, aun cuando hubiese sido objeto de concesión.*

El fet que en el present cas s'hagi buscat l'encaix de les mesures en el PES es justifica en la necessitat de mantenir la seva integració i coherència amb el PES, però en qualsevol cas es tracta de mesures urgents per afrontar situacions de sequeres extraordinàries.

Cal tenir en compte que segons s'exposa en l'informe justificatiu aquestes mesures han estat acordades en el marc de la Comissió Interdepartamental de la Sequera, en la seva sessió de 21 de març de 2024, que és l'òrgan específic integrat per representats de l'ACA i de diversos departaments de la Generalitat, per proposar les mesures necessàries en els diferents estats de sequera, incloent les mesures de caràcter normatiu.

En conclusió, la situació de sequera actual, sense precedents, és una situació pública i notòria, i constitueix una necessitat extraordinària i urgent, que cal atendre per garantir l'abastament d'aigua a la població. El projecte de decret Llei s'integra en un paquet normatiu que s'ha desplegat per fer-hi front, però que l'experiència adquirida en la seva aplicació ha constatat la necessitat d'introduir-hi determinades modificacions, i que cal fer-ho de manera urgent pels motius exposats. L'informe justificatiu exposa cadascuna de les mesures i la seva congruència i relació directa amb la situació de sequera.

En essència, i sens perjudici del posterior anàlisi, es pot afirmar que la mesura relativa a introduir un nou règim per les dessaladores de titularitat privada és congruent i manté una relació directa amb la situació de sequera atès que pretén fomentar la iniciativa privada en la recerca de fonts alternatives de recursos hídrics.

També és congruent i manté relació directa amb la situació de sequera, el desplegament de la facultat de les entitats titulars dels drets d'aprofitament, generalment els municipis, d'establir limitacions als consums dels seus abonats, ja que pretén facilitar el desenvolupament d'aquesta facultat establint uns llinars que atorguin seguretat jurídica a aquestes entitats, i d'aquesta manera contribuir a l'estalvi d'aigua, especialment en els allotjaments turístics.

També la regulació dels refugis climàtics, constitueix una modulació de les restriccions en l'ús de l'aigua motivada per raons socials, i que en tot cas es deixa als plans d'emergència municipals, de manera que sigui cada municipi el que pugui valorar aquesta situació i ajustar-se a les seves circumstàncies. En els termes plantejats, es tracta d'una mesura congruent amb la finalitat pretesa.

D'altra banda, la modificació del règim sancionador per l'incompliment del PES també és congruent i manté relació directa amb la situació de sequera. Cal tenir en compte que aquest règim es va establir per primera vegada amb el Decret Llei 1/2023, de 28 de febrer. La seva entrada en vigor es va modular amb la Llei 9/2023, que recollint la petició de les entitats municipals, el va diferir fins a l'agost de 2023. L'experiència en la seva aplicació ha posat de manifest algunes problemàtiques, com és que la consideració del període mensual per a la determinació de la sanció ha comportat un elevat nombre d'expedients i no permet avaluar la tendència en el consum com a circumstància moduladora de la responsabilitat. La reducció del nombre d'expedients i per tant, l'import de les sancions imposades alliberarà els recursos municipals que es podran destinar a atendre les necessitats derivades de la sequera, tal i com es posa de manifest en l'informe justificatiu. Solucionar aquestes problemàtiques és congruent amb la finalitat pretesa.

Es considera que aquests motius descrits en l'informe justifiquen la concurrència de la necessitat i del caràcter extraordinari i urgent de les mesures normatives proposades per superar la situació de sequera descrita i que resta acreditada la concurrència dels pressupòsits de fet habilitant previstos a l'article 64 de l'Estatut d'Autonomia i l'article 38 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.

D'altra banda, la matèria objecte del Decret llei respecta els límits materials que l'article 64 de l'Estatut d'Autonomia imposa al Govern de la Generalitat, en el sentit que resten excloses com a objecte de regulació dels decrets llei les matèries següents: la reforma de l'Estatut, les matèries que són objecte de lleis de desenvolupament bàsic; la regulació essencial i el desenvolupament directe dels drets reconeguts per l'Estatut

(capítols I, II i III del títol I de l'EAC) i per la Carta dels drets i els deures dels ciutadans de Catalunya; i, finalment, el pressupost de la Generalitat.

A més, tampoc poden veure's afectats els límits materials de l'article 86.1 CE segons els quals la proposta no pot afectar l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans regulats en el títol I, el règim de les comunitats autònomes i el dret electoral general.

D'acord amb la doctrina del Consell de Garanties Estatutàries i la jurisprudència constitucional, aquesta limitació material no s'ha d'entendre de forma tan restrictiva que n'impedeixi l'ús del decret llei com a instrument normatiu idoni per regular i donar resposta a circumstàncies canviants de la nostra societat. Així, per exemple, mitjançant un Decret llei no es pot regular el règim general del dret, ni els aspectes essencials, si bé res no obsta a regular matèries que es relacionen amb els drets de la ciutadania si aquesta regulació no s'insereix de forma directa en el nucli del règim jurídic d'un dret estatutari o constitucional.

L'article 62 EAC especifica les matèries que tenen naturalesa de desenvolupament bàsic i que, per tant, resten excloses de la regulació per decret llei. Es constata que el contingut de la proposta que s'informa no afecta cap d'aquests àmbits materials expressament exclosos.

Cal afegir que el referit informe justificatiu en la seva lletra C) efectua una valoració de l'impacte pressupostari de les disposicions contingudes en el Decret llei. Cal destacar que l'aplicació de les mesures relatives a l'aplicació del PES no donen tret a indemnització d'acord amb l'article 2 del Decret Llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

Un precepte semblant el trobem també a l'article 62 del Real Decreto-ley 8/2023, de 27 de diciembre, por el que se adoptan medidas para afrontar las consecuencias económicas y sociales derivadas de los conflictos en Ucrania y Oriente Próximo, así como para paliar los efectos de la sequía:

Artículo 62.

Sobre las medidas establecidas en los planes especiales de sequía de las distintas administraciones públicas competentes.
Las medidas establecidas en los planes especiales de sequía tomadas por las administraciones públicas competentes, incluidas las limitaciones en el uso del dominio público hidráulico, no darán derecho a indemnización..

5. Tramitació

D'acord amb l'apartat 2 de l'article 38 de la Llei 13/2008, la tramitació d'un decret llei s'inicia a proposta del departament o els departaments competents per raó de la matèria, als quals correspon d'elaborar el projecte corresponent. L'inici de la tramitació s'ha de comunicar al secretari o secretària del Govern.

Pel que fa al contingut dels projectes de decret llei i la conformació de l'expedient corresponent, l'apartat 3 de l'article 38 de la Llei 13/2008 estableix que els projectes de decret llei han d'incloure una exposició de motius en què es raoni expressament la necessitat extraordinària i urgent de la iniciativa i han d'anar acompanyats amb un informe que justifiqui aquesta necessitat i certifiqui que les mesures proposades són congruents i estan en relació directa amb la situació que s'ha d'afrontar, i es poden acompanyar amb altres memòries, estudis, informes i dictàmens sobre l'adequació de les mesures proposades als fins que es persegueixen. En tot cas, els projectes de decret llei han d'ésser objecte d'un informe dels serveis jurídics de la Generalitat.

Finalment, l'apartat 4 de l'article 38 de la Llei 13/2008 disposa que correspon als consellers dels departaments que han elaborat un projecte de decret llei de sotmetre'l a l'aprovació del Govern.

En el present cas, el projecte de decret llei va acompanyar de l'informe justificatiu de la necessitat extraordinària i urgent signat pels secretaris generals dels departaments. En l'esmentat informe es fa referència a que les mesures han estat acordades en el marc de la Comissió Interdepartamental de la Sequera, en la seva sessió de 21 de març de 2024. S'inclou també el desglossament de l'impacte econòmic i pressupostari, de les mesures projectades.

Es conclou doncs que consta la documentació i la informació preceptiva que requereix l'article 38.3 de la Llei 13/2008.

Quant a la seva tramitació, el projecte de decret llei no s'ha de sotmetre a examen i deliberació del Consell Tècnic d'acord amb el que estableix l'article 8.1, b) del seu Reglament aprovat pel Decret 413/2011, del 13 de desembre.

El decret llei, un cop aprovat, ha de ser publicat en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, moment en el qual haurà de ser comunicat al Parlament per tal que n'acordi la seva convalidació o la derogació, de conformitat amb el previst a l'apartat 5 de l'article 38 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre de la presidència de la Generalitat i del Govern. El decret llei resta derogat si en el termini improrrogable dels trenta dies subsegüents a la promulgació no és validat expressament pel Parlament, de conformitat amb el que disposa l'apartat 3 de l'article 64 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

6. Contingut i estructura

El projecte de Decret Llei s'estructura en una exposició de motius i en una part dispositiva. L'exposició de motius exposa els seus antecedents, justifica la regulació amb una explicació succinta del seu contingut, raona la seva necessitat extraordinària i urgent. La part dispositiva compta amb dos articles, dues disposicions addicionals, una disposició transitòria i una disposició final.

L'exposició de motius exposa l'actual situació de sequera prolongada, i es fa referència al paquet normatiu que s'ha desplegat per fer-hi front, i que ara es pretén modificar. Per tant, l'objecte del decret Llei és introduir modificacions en aquesta paquet normatiu. En concret es modifica el PES i el seu règim sancionador, contingut a l'article 29 bis del TRLAC, que fou introduït pel Decret Llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

A diferència d'aquell Decret Llei, que contenia unes mesures principals autònomes, el present Decret Llei conté com a mesures principals només modificacions de disposicions vigents, com són el PES i el TRLAC. Aquest motiu justifica que les modificacions es continguin en l'articulat i no en disposicions finals.

L'article 1 conté les modificacions del PES que són tres:

El primer, la modificació de la lletra f) de l'apartat 5.3.2 del PES. Aquesta lletra en el redactat vigent ja preveu: *f) Les entitats titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà poden dictar limitacions de consum als seus abonats a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei.*

D'acord amb aquest apartat, les entitats titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà poden establir limitacions de consum als seus abonats a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei (les dotacions en alta). D'acord amb l'informe justificatiu, per tal de facilitar l'ús d'aquesta facultat per part de les entitats, i dotar-los de seguretat jurídica, s'estableixen uns llindars de referència. Aquests llindars parteixen de les dotacions màximes en alta en cadascun dels estats de la sequera, que estableix el PES, que inclou la suma de tots els serveis en l'àmbit de l'abastament urbà, i a partir d'aquests valors s'ha determinat quin ha de correspondre a l'abastament domiciliari.

D'altra banda, també s'estableix l'equivalència d'aquests llindars pels establiments d'allotjament turístic, però en aquest cas, la modificació del PES va més enllà, i preveu que aquests llindars operin com a limitacions obligatòries en els municipis on es superin

les dotacions màximes establertes en el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera durant tres mesos consecutius.

Els motius que justifiquen l'adopció d'aquesta mesura que s'exposen en l'informe justificatiu en els següents termes: *Aquest fet justifica que, en coherència amb les restriccions directes establertes per altres usos, el compliment d'aquests llindars per als establiments d'allotjament turístic es pugui establir amb caràcter obligatori quan es superin les dotacions màximes establertes en el PES. La superació de les dotacions màximes en alta indica que les restriccions i estalvi no estan sent aplicats amb la intensitat necessària. En aquests casos, és coherent i proporcionat que els llindars operin com a limitacions obligatòries per als establiments d'allotjament turístic, atès que el seu consum de mitjana és superior a dels habitatges.*

A l'informe es fa referència a dades de consum extrems de "L'estudi sobre el consum d'aigua diari d'un client d'hotel de la ciutat de Barcelona a la seva habitació el 2022", realitzat pel gremi d'hotels de Barcelona, i s'inclou l'enllaç on es pot consultar.

Cal tenir en compte que el PES està facultat per establir restriccions en l'ús de l'aigua a tots els usuaris. Prova d'això són les restriccions de reg o d'ompliment de piscines. Per tant, es tracta d'una mesura coherent i compatible amb el marge d'actuació del PES.

La segona modificació del PES consisteix en afegir una lletra, la g), a l'apartat 5.6.2 per tal de contemplar que els Plans d'emergència en situacions de sequera municipals poden admetre el reompliment de piscines que hagin estat declarades refugis climàtics. Els motius que s'exposen en l'informe justificatiu fan referència a qüestions socials, que tenen a veure amb l'impacte del canvi climàtic en la població i que els refugis climàtics són idonis per minorar aquest impacte.

Es tracta d'una modulació de les restriccions del PES que es troba justificada, i en tot cas, la decisió correspondrà als plans d'emergència municipal per tal que s'ajustin a les necessitats de cada municipi.

Finalment la darrera modificació del PES és la relativa a l'introducció d'un nou règim especial per a les instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada. Segons l'informe justificatiu, l'establiment d'un règim especial pel consum d'aigua procedent d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada es justifica en el fet que l'aportació amb finançament privat de nous recursos hídrics procedents de dessalinització és una aportació addicional al sistema d'abastament que no compromet l'explotació racional dels recursos superficials i subterranis.

La justificació és coherent amb les finalitats del PES, que és protegir l'abastament, i en la mesura que aquestes instal·lacions contribueixen a aquesta finalitat amb aportació de recursos privats, i atès que l'aigua de mar és un recurs no limitat, es justifica que no

s'hi apliquin les mateixes restriccions que l'aigua del sistema d'abastament convencional.

L'article 2 conté la modificació del règim sancionador per incompliment del PES. Es tracta d'un règim que va ser introduït amb el Decret Llei 1/2023, i el que es pretén és revisar determinats aspectes que han dificultat la seva aplicació. S'elimina la quantificació objectiva dels danys, i es centra el règim en les sancions pecuniàries per excés de consum. L'establiment d'un sistema objectiu per quantificar els danys obeïa a la voluntat de facilitar l'aplicació però ha conduït a una aplicació automàtica sense valorar les circumstàncies concurrents en cada cas, i els danys efectius que s'haguessin produït.

D'altra banda, un altre canvi en el règim sancionador consisteix en la consideració del període trimestral com a constitutiu de la infracció permet tenir en compte la tendència en l'evolució del consum en un període més dilatat i en conseqüència modular la sanció de manera que el resultat de l'expedient sigui més ajustat a les circumstàncies concurrents.

I finalment s'introdueixen uns criteris de graduació de la sanció, que han de permetre adaptar la quantia de la sanció a la gravetat dels fets. I es preveu que en el cas que concorrin els criteris a i d, l'òrgan competent ha d'imposar la sanció en grau inferior.

Les modificacions introduïdes en el règim sancionador es consideren ajustades a les finalitats preteses, i segons es contempla en l'apartat d'impacte pressupostari de l'informe justificatiu comportarà en termes globals una disminució en l'import de les sancions. Aquest efecte és volgut atesa la voluntat manifestada d'alliberar recursos de les entitats locals per afrontar les necessitats de la sequera. També cal tenir en compte que en aplicació del principi de retroactivitat de les normes més favorables, aquest règim serà d'aplicació als procediments en tràmit i a les sancions que estiguin pendents de compliment quan entri en vigor la nova norma.

D'altra banda, el projecte conté dues disposicions addicionals. La primera amb una mesura de caràcter econòmic: la no meritació d'interessos en els fraccionaments/ajornaments del pagament de les sancions per incompliments del PES. La segona amb una precisió en quant al contingut de l'article 1, i és que les mesures que s'hi contenen conserven la naturalesa jurídica del PES com a instrument de la planificació hidrològica.

D'altra banda, s'inclou una disposició transitòria relativa a l'aplicació de les limitacions de consum d'aigua als establiments d'allotjament turístic. Segons l'informe justificatiu, es pretén evitar una interpretació pugués conduir a que calgués esperar tres mesos des de l'entrada en vigor del decret llei per determinar si es superen les dotacions en alta per poder aplicar les mesures. Aquesta disposició preveu que les limitacions de consum

segons els llindars establerts a la lletra f) de l'apartat 5.3.2 del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera s'apliquen als establiments d'allotjament turístic situats en municipis que hagin superat les dotacions màximes establertes en l'esmentat Pla especial en el primer trimestre de 2024, a partir del dia 1 de juny de 2024.

Es considera adient la justificació i la seva configuració com a disposició transitòria atès que permet l'aplicació immediata de la nova mesura a situacions iniciades abans de l'entrada en vigor de la norma, com seria la superació de les dotacions màximes en alta durant els mesos de març, abril i maig de l'any 2024. No comporta una aplicació retroactiva de disposicions restrictives de drets individuals atès que els llindars s'aplicaran als consums a partir del mes de juny de 2024.

A la vista l'informe justificatiu de la necessitat extraordinària i urgent del projecte de Decret Llei, i de la valoració efectuada en el present informe es conclou que s'acompleix l'exigència de que hi hagi una relació de congruència i directa entre les mesures contingudes en el Decret Llei i la situació que cal afrontar sorgida de la sequera severíssima i perllongada que s'està donant en l'àmbit de districte de conca fluvial de Catalunya.

7. Conclusió.

En conseqüència, d'acord amb l'article 38.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, i amb l'article 4.1 a) de la Llei 7/1996, de 5 de juliol, d'organització dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, s'informa la iniciativa per tal que continuï la tramitació per a aprovació del Govern, publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i comunicació al Parlament, perquè n'acordi la convalidació o la derogació.

Barcelona, 15 d'abril de 2024

Imma Puigmulé Recasens

Advocada en cap

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
Secretaria General
Assessoria Jurídica

INFORME SOBRE PROPOSTA DE DISPOSICIÓ

Disposició: Projecte de Decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

Departament: Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Impacte pressupostari: Previsió de reducció d'ingressos de l'ACA de 650.000 euros mensuals

Descripció i justificació de la proposta

1. Les precipitacions al districte de conca fluvial de Catalunya han experimentat una severa reducció en el decurs dels darrers tres anys que s'ha accentuat a partir de l'any 2021, s'ha agreujat durant els anys 2022 i 2023 i que persisteix a l'inici del 2024.
2. El Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera (PES), aprovat per l'Acord GOV/1/2020, de 8 de gener, inclou les regles d'explotació dels sistemes i les mesures que cal aplicar en relació amb el domini públic hidràulic, amb l'objecte de minimitzar els efectes dels episodis de sequera.
3. Mitjançant el Decret llei 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, es van establir les normes i les mesures extraordinàries i urgents per a l'aprofitament dels recursos hidràulics escassos en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, amb la finalitat de garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua i, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà.
4. La Llei 9/2023, del 19 de maig, de mesures extraordinàries i urgents per a afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya va complementar el Decret llei 1/2023, del 28 de febrer, perquè les administracions competents en el servei d'abastament d'aigua puguin, d'una banda, aprofitar els recursos hídrics de tot el territori català i garantir la prestació adequada dels serveis del cicle de l'aigua, en especial, l'abastament domiciliari d'aigua apta per al consum humà, i, de l'altra, planificar les inversions urgents i habilitar-ne l'execució pel tràmit d'emergència.
5. La persistència en la situació de sequera fa preveure que en els propers mesos serà necessari continuar aplicant les mesures establertes en aquest paquet normatiu. L'experiència adquirida durant aquest temps en l'aplicació de les mesures establertes per front a la situació de sequera ha permès constatar la necessitat d'introduir-hi modificacions ja sigui per contemplar situacions no previstes inicialment i que poden contribuir a facilitar l'entrada de nous recursos, com seria el règim de les dessaladores de titularitat privada, ja sigui per completar la regulació de determinades mesures per facilitar-ne l'aplicació, com serien: el desplegament de la facultat que tenen les entitats titulars dels drets d'aprofitament, generalment els municipis, d'establir limitacions als seus abonats per complir les dotacions d'aigua en alta alta; la previsió d'un tractament diferenciat als refugis climàtics; o la

modificació del règim sancionador per incompliment del PES per tal de facilitar-ne l'aplicació, i dirigir-lo a penalitzar l'excés de consum.

6. El PES estableix una sèrie de limitacions i restriccions al consum d'aigua per determinats usos en les fases de sequera hidrològica i fixa dotacions màximes per al subministrament d'aigua a poblacions. A més, estableix que les administracions competents en la gestió del servei d'abastament domiciliari tenen el deure de vetllar pel compliment de les limitacions que s'estableixin en l'ús de l'aigua per a abastament de població, i com a titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà, habilita als ens locals per dictar limitacions de consum als seus abonats, a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei.
7. Amb la tramitació d'aquesta proposta, s'estableixen les principals mesures, entre d'altres: disposar d'uns llindars homogenis de consum domèstic i el seu equivalent als establiments d'allotjament turístic, i que aquest es pugui aplicar a la propera temporada turística, definició del que són els refugis climàtics, encaix en el PES de les dessaladores de titularitat privada, i la modificació del règim sancionador.
8. La previsió d'uns llindars homogenis alhora d'establir aquestes limitacions atorgarà una major seguretat jurídica a favor de les entitats locals, i permetrà també traslladar aquests llindars a la ciutadania, donant un missatge unívoc. D'altra banda, i pel que fa als establiments d'allotjament turístic, es considera necessari que el PES també estableixi l'equivalència dels llindars.
9. Les conseqüències evidents de les onades de calor sobre la salut de les persones fan més necessari que mai assegurar que la població més vulnerable disposi d'equipaments municipals d'ús públic per esmorteir els períodes de temperatures extremes. L'ompliment de piscines municipals amb aigua potable és, en aquest context, una evident mesura d'adaptació als impactes del canvi climàtic i salvaguarda davant la vulnerabilitat social.
10. Atès que les piscines queden afectades per les mesures del Pla Especial de Sequera en fase d'Emergència 1, 2 i 3, es proposa que els plans d'emergència en situacions de sequera municipals puguin admetre el reompliment de piscines que hagin estat declarades refugis climàtics, en les quantitats indispensables per garantir la qualitat sanitària de l'aigua.
11. Una altra modificació que s'introdueix en el PES és l'establiment d'un règim especial per a les instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada. L'establiment d'un règim especial pel consum d'aigua procedent d'instal·lacions de dessalinització d'aigua de mar de titularitat privada es justifica en el fet que l'aportació amb finançament privat de nous recursos hídrics procedents de dessalinització és una aportació addicional al sistema d'abastament que no compromet l'explotació racional dels recursos superficials i subterranis.
12. D'altra banda, es modifica el règim sancionador per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, per tal d'apropar el model a un sistema que es centri en sancionar l'excés de consum, i prengui en consideració un període trimestral com a constitutiu de la infracció, la qual cosa permet tenir en compte la tendència en l'evolució del consum en un període més dilatat i en conseqüència modular la sanció de manera que el resultat de l'expedient sigui més

ajustat a les circumstàncies concurrents. Alhora, s'introdueixen criteris específics de graduació de la sanció que permetran ajustar la quantia a les accions que estigui emprenent el municipi o la persona titular del servei per revertir la situació.

13. També en relació amb el règim sancionador, s'introdueix una mesura destinada a facilitar l'ajornament i/o fraccionament de pagament sense interessos de les sancions imposades a ens locals per incompliment del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

Anàlisi i impacte pressupostari

A efectes d'impacte pressupostari, d'acord amb l'informe justificatiu del secretari general del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, aquest Decret llei proposa la modificació del règim sancionador regulat al Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre. La consideració d'un període trimestral com a base del règim sancionador implicarà, a grans trets, una reducció a una tercera part de l'import de les sancions aplicables, tot i que tampoc aquesta dada es pot conèixer de manera exacta, atès que la recaptació per aquest concepte no es va iniciar fins el mes de setembre de 2023 i no tots els expedients estan resolts ni han adquirit fermesa. Es calcula la reducció dels ingressos per l'Agència Catalana de l'Aigua en uns 650.000 euros mensuals, a grans trets.

S'ha de tenir en compte que la mesura suposarà una reducció del nombre d'expedients tramitats a una tercera part dels actuals, amb el consegüent estalvi en despeses de gestió.

A nivell del sector públic català aquest efecte és neutre, perquè els responsables de les infraccions són els titulars del servei d'abastament, que en tot cas són administracions locals.

Atès que l'objectiu del règim sancionador no és recaptatori sinó que pretén la conscienciació dels titulars del servei sobre la necessitat d'ajustar les dotacions d'aigua abastada, els efectes abans descrits s'assoliran igualment però alliberant més recursos locals que es podran dedicar a l'adopció de mesures d'estalvi.

Per altra banda, l'ACA ha publicat un model d'ordenança municipal reguladora de les mesures aplicables a l'abastament d'aigua potable i als usos de l'aigua en situació de sequera. Aquest model pretén dotar als ajuntaments de les mesures necessàries per fomentar l'estalvi en els consums d'aigua i regular els usos de l'aigua en el municipi en situació de sequera. Des de la publicació del model de l'ordenança de sequera el novembre 2023 fins a 170 municipis han aprovat l'ordenança i molts d'altres l'estan tramitant.

Conclusions

Aquest centre directiu, des del punt de vista estrictament pressupostari, **informa favorablement** sobre el Projecte de Decret llei pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, **en el benentès que la menor recaptació de l'ACA es compensarà amb el benefici**

social de la mesura i que els ens locals podran destinar aquests recursos a l'adopció de mesures d'estalvi d'aigua.

La directora general de Pressupostos

Ordre d'inserció al DOGC per a iniciatives aprovades pel Govern (expedient SIG)**Dades del subjecte ordenant ¹**

Nom	Cognoms
Josep	Vidal i Fàbrega
Càrrec	
Secretari general	
Departament impulsor	Expedient SIG
Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	SIG24ACC0524

Objecte

D'acord amb l'art. 12 del Decret 152/2020, de 29 de desembre, pel qual es regula el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, ORDENO la inserció al DOGC del document següent:

- DECRET LLEI /2024, de , pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

SOL·LICITO:

- ☐ La publicació en el termini ordinari de dos dies hàbils a comptar de l'endemà de la data d'aprovació del Govern, d'acord amb l'article 14.2 del Decret 152/2020, de 29 de desembre.
- ☒ Altres supòsits (*veieu nota al peu*) ²

Data de publicació 17/04/2024

Justificació

Motius d'urgència.

Informació requerida per l'EADOP

El document, respecte del qual s'ordena la inserció en el DOGC, té caràcter: (*Camp obligatori*)

- ☒ Normatiu ☐ No normatiu

Signatura

¹ D'acord amb l'article 13 del Decret 152/2020, de 29 de desembre: "13.1 La facultat per ordenar la inserció al DOGC dels documents de l'Administració de la Generalitat de Catalunya correspon indistintament a la persona titular del departament que els impulsi, o la persona titular de la secretaria general o de la secretaria sectorial del departament impulsor, o a les persones que estiguin autoritzades per les anteriors.

² D'acord amb l'article 14.2 del Decret 152/2020, de 29 de desembre: "Els documents que aprovi el Govern i es trametin al DOGC per a la seva publicació es publiquen en el termini ordinari de dos dies hàbils a comptar de l'endemà de la data d'aprovació del Govern, llevat que en l'ordre d'inserció es justifiqui un termini diferent".

Adicionalment, d'acord amb l'article 7.5 de la Llei 2/2007, del 5 de juny, del *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, la publicació de documents en el DOGC s'ha de fer en el termini màxim de 10 dies des de la recepció de l'ordre d'inserció.

Informació bàsica sobre protecció de dades del tractament "Gestió d'ordres d'inserció al DOGC"

Responsable del tractament: Entitat Autònoma del *Diari Oficial i de Publicacions*

Finalitat del tractament: gestió administrativa, comptable i fiscal de les ordres d'inserció de documents al DOGC i gestió del registre d'autoritats i personal facultat per trametre-les

Legitimació: missió realitzada en interès públic d'acord amb la Llei 2/2007, del 5 de juny, del *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*

Persones destinatàries: les dades es comunicaran a les persones encarregades de tractament que proveeixen els serveis TIC per compte del responsable del tractament. Les dades no es comunicaran a altres categories de persones destinatàries, excepte en els casos previstos per la Llei

Drets de les persones interessades: podeu sol·licitar l'accés i la rectificació de les vostres dades, així com la supressió o la limitació del tractament quan sigui procedent. Procediment per exercir els vostres drets a la [pàgina web de l'EADOP](#)

Informació addicional: [enllaç](#)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
Secretaria General

Josep Vidal Fàbrega, secretari general del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

CERTIFICO

Que és conforme la documentació que forma part de l'expedient del Decret Llei 4/2024, de 16 d'abril, pel qual s'adopten mesures urgents per pal·liar els efectes de la sequera en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya.

I, perquè consti, signo aquest certificat.